№ 169 (291)

Чацвер, 25 верасня 1997 г.

Выдаецца
на беларускай і рускай мовах

Перыядычнасць — 5 разоў
у тыдзень

Выдавец — ТАА "Народная воля"

Кошт: у кіёсках і крамах — 2000 руб., у індывідуальных гандляроў — свабодны.

На прастор, на шырокі разлог
Выходзі, мой народ, грамадою...

Якуб Колас

Народная Воля

Сонца	Усход	Захад
Віцебск	6.49	18.53
Магілёў	6.48	18.52
Гомель	6.46	18.50
Мінск	6.59	19.03
Гродна	7.14	19.18
Брэст	7.15	19.19

УКАЗ
Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь
№ 486

Аб дадатковых мерах па ўпарадкаваннюператварэння маёмасці ў даход дзяржавы

У мэтах абароны дзяржаўных інтарэсаў і папярэджання правапарушэнняў п а с т а н а ў л я ю:

1. Стварыць пры Кіраўніцтве справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, аблвыканкамах і Мінскім гарвыканкаме камісіі па арганізацыі ўліку, захавання, ацэнкі і рэалізацыі маёмасці, затрыманай, арыштаванай, канфіскаванай або ператворанай у даход дзяржавы іншым спосабам (далей — камісіі).

2. Устанавіць, што:

2.1. склад камісіі пры Кіраўніцтве справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь вызначаецца Кіраўніцтвам справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па ўзгадненню з Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь;

2.2. склад камісій пры аблвыканкамах і Мінскім гарвыканкаме вызначаецца аблвыканкамамі, Мінскім гарвыканкамам і ў яго ўключаюцца работнікі адпаведнага выканаўчага органа:

наместнік кіраўніка — у якасці старшыні камісіі;

кіраўнік фінансавага упраўлення (яго наместнік) — у якасці наместніка старшыні камісіі;

кіраўнік упраўлення гандлю (яго наместнік);

работнік упраўлення гандлю;

2.3. у склад камісій па ўзгадненню з кіраўнікамі адпаведных дзяржаўных органаў уваходзяць прадстаўнікі мытных і падатковых органаў, а таксама могуць уваходзіць прадстаўнікі іншых дзяржаўных органаў;

2.4. старшыні аблвыканкамаў і Мінскага гарвыканкама, старшыні камісій нясуць персанальную адказнасць за арганізацыю работ па ўліку, захаванню, ацэнцы і рэалізацыі маёмасці, затрыманай, арыштаванай, канфіскаванай або ператворанай у даход дзяржавы іншым спосабам;

2.5. улік, захоўванне, ацэнка і рэалізацыя маёмасці, затрыманай, арыштаванай, канфіскаванай або ператворанай у даход дзяржавы іншым спосабам, ажыццяўляюцца ў парадку, устаноўленым Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь;

2.6. перадача на рэалізацыю аўтатранспартных сродкаў і запасных частак да іх, камп'ютэрнай і складанай бытавой тэхнікі, а таксама вырабаў з каштоўных металаў і каштоўных камянёў, мэблевых гарнітураў ажыццяўляецца па ўзгадненню з Кіраўніцтвам справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

3. Ускласці на Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь каардынацыю дзейнасці камісій.

4. Камітэту дзяржаўнага кантролю забяспечыць кантроль за работай камісій.

5. Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь:

у дзесяцідзённы тэрмін па ўзгадненню з Дзяржаўным сакратарыятам Савета Бяспекі Рэспублікі Беларусь і Кіраўніцтвам справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь унесці Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь на зацвярджэнне Палажэнне аб камісіях па арганізацыі ўліку, захоўвання, ацэнкі і рэалізацыі маёмасці, затрыманай, арыштаванай, канфіскаванай або ператворанай у даход дзяржавы іншым спосабам;

прыняць меры па прывядзенню заканадаўства ў адпаведнасць з гэтым Указам.

6. Кіраўніцтву справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, аблвыканкамам, Мінскаму гарвыканкаму:

штоквартальна забяспечваць прадстаўленне Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь інфармацыі аб выніках рэалізацыі маёмасці, канфіскаванай і ператворанай у даход дзяржавы іншым спосабам;

на працягу двух рабочых дзён пасля ўступлення ў сілу рашэння, прадугледжанага абзацам другім пункта 5 гэтага Указа, зацвердзіць персанальны склад камісій.

7. Камісіям у дзесяцідзённы тэрмін пасля зацвярджэння іх персанальнага складу вызначыць прадпрыемствы, установы, арганізацыі, аб'яднанні, якія будуць ажыццяўляць рэалізацыю маёмасці, ператворанай у даход дзяржавы, за выключэннем маёмасці, у адносінах да якой Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь устаноўлены іншы парадак рэалізацыі.

8. Гэты Указ уводзіцца ў дзеянне з дня яго падпісання.

Прэзідэнт
Рэспублікі Беларусь
А.Лукашэнка.

19 верасня 1997 г.
г.Мінск.

Спорт

Узнагароды дасталіся сяброўкам па былой зборнай

На буйных міжнародных лёгкаатлетычных спаборніцтвах, якія праходзілі ў Інданезіі, выдатна выступіла беларуская спартсменка Вольга Кардапольцава. У спартыўнай хадзьбе на 10 кіламетраў яна не толькі заваявала вышэйшую ўзнагароду, паказаўшы час 46 мінут 31,52 секунды, але і значна апярэдзіла бліжэйшую саперніцу Тарсіяну Рывурохі з Інданезіі — 49.18,80.

Яшчэ адна наша кап'якідальніца Таццяна Шыкаленка, якая выступае цяпер за Расію, была другой — 60,22 м, уступіўшы аўстралійцы Луіз Макпол — 62,92 м.

Біятланісты глядзяць у Нагана праз "Раўбічы"

Мацнейшыя беларускія біятланісты завяршылі першы этап трэніровачнай падрыхтоўкі перад зімовымі Алімпійскімі гульнямі-98, якія адбудуцца ў японскім горадзе Нагана. Паводле слоў галоўнага трэнера зборнай Уладзіміра Плаксіна, старт у "зіму" прайшоў даволі паспяхова і ні ў кога з яго калег сур'ёзных прэтэнзій няма. "Умовы для заняткаў у "Раўбічах" заўсёды былі добрымі, — адзначыў ён. — А ў гэтым перадалімпійскім сезоне для нас, біятланістаў, як кажуць, наогул няма праблем. Мы маем найноўшыя вінтоўкі (Германскай вытворчасці), дастатковую колькасць валюты на закупку патронаў і парафінаў, лыжы нам пастаўляюць вядомыя фірмы "Фішэр" і "Атомік".

На летне-асеннім зборы, адзначыў галоўны трэнер, было пятнаццаць "страляючых лыжнікаў", з іх сем жанчын на чале з лідэрам каманды Святланай Парамыгінай. У мужчынскай кампаніі змен няма. Асноўны склад — гэта Алег Рыжанкоў, Вадзім Сашурын, Аляксандр Папоў, Пётр Івашка і Аляксей Айдараў. Усе яны знаходзяцца ў добрай спартыўнай форме і, паводле сведчання ўрачоў, маюць вялікія фізічныя патэнцыяльныя магчымасці.

Наступны этап падрыхтоўкі беларускіх біятланістаў напярэдадні зімы будзе ўжо "снежным". У трэнераў ёсць выбар, дзе правесці яго.

Летні біятлон мадэліруе зімнюю Алімпіяду ў Нагана

Зборная страляючых лыжнікаў Беларусі адпраўляецца ў Кракаў, дзе 26—28 верасня пройдзе чэмпіянат свету па летняму біятлону. "Гэтыя спаборніцтвы мы разглядаем як добрую і вельмі карысную трэніроўку перад зімнімі Алімпійскімі гульнямі ў Нагана, — сказаў карэспандэнту БелТА галоўны трэнер каманды Уладзімір Плаксін. — Таму і не ставім канкрэтных задач. Хоць увогуле гэты кантрольны для нашых спартсменаў старт карысны для іх тым, што яны будуць мець магчымасць яшчэ раз прыглядзецца да сваіх асноўных сапернікаў".

На маючы адбыцца чэмпіянат, улічваючы невялікія затраты, паедзе як асноўны склад, так і кандыдаты ў зборную. Выключэнне зроблена толькі для Аляксандра Папова, які прадоўжыць трэніроўкі па індывідуальнаму плану.

Закранаючы далейшыя падрыхтоўкі зборнай, яе галоўны трэнер адзначыў, што пасля кракаўскага этапу біятланісты правядуць зборы ў Туапсэ, а затым выйдуць на снежныя трасы ў Аўстрыі і Швецыі. Мацнейшыя з іх прымуць удзел у Кубку свету ў снежні.

Вячаслаў ДУТАЎ, БелТА.

Крымінал

Да пары збан ваду носіць...

Крыху больш як месяц спатрэбілася супрацоўнікам сталічнай міліцыі на раскрыццё разбойнага нападу, учыненага 13 жніўня ў Мінску.

У той летні вечар злачынцы пазванілі ў кватэру дырэктара адной з фірм. Яго жонка неасцярожна адчыніла дзверы незнаёмцам, і імгненна муж і жонка пад пагрозай пісталетаў былі звязаны налётчыкамі. Завалодаўшы амаль 5 тысячамі долараў, 39 мільёнамі рублёў і відэатэхнікай, зламыснікі зніклі. Затрымаць іх па гарачых слядах пасля звароту пацярпелых у Ленінскі РАУС не ўдалося. Але ўсё ж аператыўнікі выйшлі на злачынцаў. Адзін з іх, мінчанін, які нідзе не працуе, ужо затрыманы. Вядзецца актыўны пошук яго саўдзельніка, жыхара Мар'інай Горкі.

Сяргей ЦІВАНАЎ, БелТА.

Мы, конечно, сами с усами, но как бы нам заполучить зерно из Казахстана, а доллары – из Индии

Людмила МАСЛЮКОВА, политический обозреватель "Народной воли"

Так уж сложилось, что упорно декларируемую многовекторную внешнюю политику Беларуси на деле напрочь закоротило на азиатском направлении. Вот и опять глава государства 22—26 сентября посвятил визиту на Восток. Путь через былинно-целинный Казахстан пролег в расчудесную таинственную Индию. Что ищем мы в краю далеком?

Приятны на слух, но не дорого стоят велеречивые мотивы немеркнущей дружбы белоруса, казаха и индуса, которыми переполнена официальная пресса в канун и в дни поездки президента. Чуть существеннее проекты двинуть на Алма-Аты армады тракторов "Беларусь" и гомельских сенокосилок, а на Дели — сокрушительные колонны БелАЗов и МАЗов. Об основном же упоминается вскользь, в подбор, между прочим. Однако на то и коренной интерес, чтоб выпирал из-под покровов.

Беларусь в лице официальных руководителей давно уже похваляется непревзойденным умением жить целиком за счет собственных ресурсов и достижений. Не нужны нам вроде ни чужой каравай, ни презренные западные инвестиции. Но о чем там толкует в связи с этим визитом министр внешнеэкономических связей республики Михаил Маринич?

Срединноевропейская страна готова дать среднеазиатской державе кредиты на закупку белорусской сельхозтехники в расчете на то, что они возвратятся в виде потока казахского зерна нового урожая. А это, во-первых, означает, что речь ведется все о том же допотопном бартере, а не о развитии истинно рыночных отношений между двумя государствами. Во-вторых, сам собою развенчивается президентский тезис о том, что мы-де сами с усами и запросто можем выжить только на своем хлебушке. В-третьих, в политическом аспекте обнаруживают себя и неуклюжие попытки двух лидеров дружить династическими домами, взаимно поддерживая авторитарные режимы — по-средневековому устоявшийся казахский и быстро матереющий белорусский. А неискренни и неуклюжи попытки потому, что всем известно подспудное демагогическое соперничество Александра Лукашенко и Нурсултана Назарбаева на ниве эсэнговской интеграции.

Теперь что касается Индии. Простодушное высказывание упомянутого министра Маринича сводится к тому, что на сказочные заморские те земли сейчас изливается щедрый поток иностранных инвестиций. Инвесторы, разумеется, по происхождению своему отнюдь не из африканских, а из развитых стран. Так вот хитрованистая Беларусь, скорее всего, рассчитывает на то, что хотя бы часть этих франков, марок и американских долларов ей удастся реинвестировать из Дели, Калькутты и Бомбея.

Официальный Минск опять саморазоблачается и выдает "страшную тайну"... Экономика республики крайне нуждается в инвестиционной поддержке, но получить ее от Запада напрямую не в состоянии, потому что испортила политические отношения с куда более близкими, чем Индия, потенциальными богатыми кредиторами. Или, как говорят в таких случаях в народе, за дурной головой ногам покоя нету. В экзотических тридевятых царствах мы ищем то, что могли бы обрести близенько за брестской границей.

25 сентября самолет с делегацией Беларуси должен приземлиться в Калькутте.

Стоп-кадр

Участница народного ансамбля песни и музыки "Бяльніцкія музыкі" Белыничского центра культуры Наташа Набокова.

Фото Николая ТИТОВА, БелТА.

Мытня працуе па новых правілах, але не ўсім камерсантам яны падабаюцца

Практычна ўвесь апошні тыдзень ля пагранпераходу "Варшаўскі мост" з польскага боку было шмат загружаных таварамі аўтобусаў. У чарзе перад мінулымі выхаднымі там прастойвала да шасці дзесяткаў у асноўным расійскіх машын. Прычына такой сітуацыі — адмова гаспадароў тавару плаціць мытную пошліну па новых правілах, што ўступілі ў дзеянне з 15 верасня.

Як паведаміў карэспандэнту БелТА начальнік мытні "Заходні Буг" Вячаслаў Асінцаў, на 22 верасня сітуацыя на пагранпераходзе нармалізавалася. З польскага боку засталося 5—7 аўтобусаў, а астатнія накіраваны на беларускія мытныя склады для надгляду. У тых, хто не згодны з новымі правіламі, рэчы прымаюцца на склад для захоўвання.

Паводле слоў Вячаслава Асінцава, тэрміны ўвядзення ў дзеянне новых правілаў правозу маёмасці некалькі разоў пераносіліся, яны былі аб'яўлены загадзя. Таму новы парадак афармлення маёмасці, што перавозіцца праз граніцу, ні для кога не быў нечаканасцю.

Іван КУКСА.

Брэст.

Навіны ААН

У ААН — новы камісар

У Жэневе пачала выкананне абавязкаў новы Вярхоўны камісар ААН па правах чалавека Мэры Робінсан. Аб гэтым карэспандэнту БелТА паведамілі ў Прадстаўніцтве ААН у Рэспубліцы Беларусь.

На сваёй першай сустрэчы з журналістамі пані Робінсан заявіла, што, адказваючы за дзейнасць ААН у галіне правоў чалавека, яна будзе імкнуцца зрабіць усё, каб гэты напрамак стаў неад'емнай часткай дзейнасці.

ЮНКТАД не толькі аналізуе, але і рэкамендуе

Выйшаў у свет новы даклад Канферэнцыі ААН па гандлі і развіцці (ЮНКТАД) за 1997 год. Як паведамілі БелТА ў Прадстаўніцтве ААН у Беларусі, на думку аўтараў даклада, хутка ўзрастаючая глабалізацыя бізнесу можа прынесці велізарныя выгады ў галіне эканамічнага росту і развіцця, але ў той жа час можа стаць прычынай дамінавання на шэрагу рынкаў некалькіх буйнейшых карпарацый.

Даклад ЮНКТАД па сусветных інвестыцыях за 1997 год заклікае да правядзення палітыкі, накіраванай на стварэнне эфектыўнага функцыянавання рынкаў, але пры пастаянным зніжэнні практыкі абмежавання бізнесу.

Уводзіцца забарона яшчэ на адно азонаразбуральнае рэчыва

У ходзе праведзенай у Манрэалі дзевятай сустрэчы ўдзельнікаў Манрэальскага пратакола па рэчывах, што разбураюць азонавы слой, якая праходзіла пад эгідай Праграмы ААН па навакольнаму асяроддзю (ЮНЕП), 110 урадаў дзяржаў свету прыйшлі да пагаднення аб узмацненні абмежаванняў на выкарыстанне шэрагу азонаразбуральных рэчываў. Як стала вядома БелТА, Беларусь на гэтым форуме прадстаўляў намеснік міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Аляксандр Апацкі.

На сустрэчы было прынята рашэнне аб паэтапным скарачэнні вытворчасці і выкарыстання браміду метылу — дэзінфіцыруючага рэчыва, якое аказвае разбуральнае ўздзеянне на азонавы слой планеты. Удзельнікі сустрэчы распрацавалі таксама сістэму ліцэнзавання, якая дае магчымасць адсочваць міжнародны гандаль рэчывамі, што ўтрымліваюць фтор, хлор, вуглярод і іншыя шкодныя рэчывы.

БелТА.

Открытое письмо

Как нам жить дальше в условиях "экономического прогресса" нашего государства

В последнее время из средств массовой информации мы, бывшие работницы завода "Мегом", все чаще узнаем, что в нашем государстве наступило время резкого экономического подъема и жизнь наша с каждым днем становится все лучше. Вполне допускаем, что для какой-то части населения это время действительно наступило. Можем судить об этом и по определенной категории работников нашего бывшего родного предприятия, которому служили верой и правдой по 25—30 лет, и завода радиодеталей, на который обманным путем через увольнение (и это в рамках одного объединения) мы были переведены в 1997 году.

Речь идет о работниках, работающих по контракту и получающих 3 млн. руб. и выше, но абсолютно ничего не сделавших для того, чтобы эти два завода выжили в новых условиях хозяйствования. В результате завод "Мегом" практически прекратил свое существование, его продукция, новые разработки, на наш взгляд, злоумышленно были переданы на ВЗРД, который их загубил, а оборудование, сырье и материалы фактически разворованы. Несколько тысяч работников за два последних года оказались за воротами проходной. Та же участь в ближайшее время ждет и ВЗРД.

Во всех бедах этих предприятий в первую очередь виновен генеральный директор объединения "Монолит" А.В.Брухнов, а также Министерство промышленности и местные власти, которые все эти годы, несмотря на наши бесчисленные обращения к ним, всячески потворствовали беспределу. Сегодня же, закрыв завод, с людьми поступают, как с быдлом. Часть людей перевели на ВЗРД, пообещав загрузку в полную рабочую неделю, а на самом деле наша занятость составляет 4—7 дней в месяц с заработной платой 400—500 тыс.руб. Как существовать на эти деньги? Как кормить детей? Чем компенсировать бешено скачущие цены на продукты и услуги? Кроме того, люди, переведенные на ВЗРД, не нужны там, так как на этом заводе грядет свое масштабное сокращение. Руководство завода и власти, всячески скрывая ликвидацию завода "Мегом", мало того, что выбросили людей на улицу, но и дальше усугубляют возможность трудоустройства, указывая в трудовой книжке причину увольнения — сокращение численности, а не ликвидацию, что соответствует истине. Кто-нибудь ответит за этот беспредел? Как нам жить дальше в условиях "экономического прогресса" нашего государства?

Просим Вас: если завод "Мегом" восстановить уже нельзя, то бывших работников, переведенных на ВЗРД и подлежащих сокращению, трудоустроить или сократить по ликвидации завода, а не по сокращению численности.

М.Михалевская,
Т.Жучек,
В.Альтшулер,
В.Белькова,
Т.Галиченко,
О.Ладик,
В.Шитикова,
В.Селезнева,
В.Изотова,
В.Гаврилова,
И.Малахова,
С.Боброва,
В.Петухова,
В.Лещева,
В.Борейко,
Т.Ковалевич,
В.Бессонова,
Р.Лосенкова,
Л.Ананьева,
И.Томашева — всего 108 подписей.

От редакции

Вот такое письмо получила "Народная воля" из Витебска. Направлено оно также региональной инспекции Госконтроля Республики Беларусь, председателю Витебского облисполкома В.Андрейченко, в местную прессу.

108 подписей стоит под письмом. Могло, конечно, быть и 1008, и больше. Собрать подписи — дело, как говорится, техники. Решить проблему, помочь людям выжить в это трудное время — вот задача из задач. И, как видим, незавидное положение у тех же работниц бывшего завода "Мегом". Действительно, можно ли свести концы с концами, получая за месяц 400—500 тысяч рублей? Это же всего два килограмма нормальной колбасы. С таким заработком можно от голода на тот свет отправиться...

Редакция "Народной воли" публикует это коллективное письмо не ради того, чтобы лишний раз "укусить" власть за то, что она недостаточно печется о благосостоянии людей, а с целью "подтолкнуть" те же власти к более оперативному решению проблемы. Надеемся, что на публикацию откликнется в первую очередь главный витебский "вертикальщик", председатель облисполкома В.Андрейченко, который расскажет не только авторам письма, но и всем нашим читателям, какие пути найдены для выхода из труднейшего положения.

Навіны Гомельшчыны

Поле суседа не чужое

Падзячнае пісьмо за дапамогу ва ўборцы ўраджаю збожжавых прыйшло ў адрас гамяльчан ад кіраўніцтва Віцебскай вобласці. Завяршыўшы жніво на ўласных палях, 48 гомельскіх экіпажаў камбайнераў адправіліся на дапамогу хлебаробам Віцебшчыны. Яны намалацілі ў складаных умовах надвор'я звыш за пяць тысяч тон збожжа.

У такім класе дрэнна вучыцца — грэх

Рэспубліканскі інстытут прафесійнай адукацыі распрацаваў мадэль класа-лабараторыі для вучэбнага цэнтра Беларускага металургічнага завода. Яго тэхнічнае аснашчэнне дае магчымасць ажыццяўляць заняткі на самым сучасным узроўні. Напрыклад, спецыяльныя праграмы, закладзеныя ў камп'ютэрную памяць, дапамагаюць прымаць экзамены, вызначаць узровень працаздольнасці арганізма і яго ўстойлівасць да неспрыяльных фактараў прафесійнага асяроддзя.

Грэнадская воласць і ў Жлобіне ёсць

Палюбавацца прыгажосцю Грэнады могуць усе наведвальнікі Жлобінскага гарадскога музея. Іспанская мастачка Сакура Санчэс Рованд, якая прыбыла ў горад металургаў, прывезла выстаўку сваіх твораў. У экспазіцыі больш чым 25 работ — пейзажы, нацюрморты, чаканка, вышыўка, іканапіс.

Віктар КОТАЎ, БелТА.

60 дней в неволе

Мы ждем тебя, Павел!

Адвакат Гары Паганяйла ўпэўнены: Шарамет — зусім не крымінальны злачынца, а звычайны палітычны "вязень"

Калі быць больш дакладным, то вядомы адвакат Гары Паганяйла, які па волі лёсу стаў абаронцам Шарамета, выступаючы не так даўно ў канферэнц-зале гасцініцы "Беларусь" сярод удзельнікаў Міжнароднай канферэнцыі (тэма: "СМІ Беларусі: адметнасці заканадаўства, правы і абавязкі журналістаў"), заўважыў, што ў справе расійскіх журналістаў больш палітычных матываў, чым крыміналу.

І хаця Гары Пятровіча ў апошні час усё больш абвінавачваюць у разгалошванні звестак, якія нібыта складаюць "тайну следства", ніякай свежай інфармацыі пра Шарамета ён не падкінуў. А толькі нагадаў, прааналізаваўшы, даты і абставіны затрымання кіраўніка беларускага бюро ГРТ Паўла Шарамета, вадзіцеля Яраслава Аўчыннікава (у аэрапорце) і аператара здымачнай групы Дзмітрыя Завадскага (дома). Дарэчы, і тут не абышлося, на думку адваката, без парушэнняў.

Падзеі і ход следства адбываюцца і праходзяць даволі цікава, калі не лічыць тых пакут і выпрабаванняў, што выпалі на долю расійскай здымачнай групы ГРТ. Па прызнанню Дзмітрыя Завадскага, ён як тэлеаператар аб нейкіх "палітычных аспектах" будучых тэлесюжэтаў увогуле нават не задумваўся, бо палітыка — не яго захапляючая тэма. Не ўпэўнены "носьбіт тэлекамеры" і ў тым, што ён парушаў граніцу, бо ў раёне, дзе ён з Шараметам рабіў здымкі, мяжа, як і кантрольная паласа, нават не абазначана.

Другі саўдзельнік у перасячэнні беларуска-літоўскай мяжы "па папярэдняй змове групай асоб" Яраслаў Аўчыннікаў, седзячы за рулём службовага аўто, нават не здагадваўся, што знаходзіцца... за межамі роднай Беларусі, якую ні па якой змове пакідаць не збіраўся, бо яму шчасціла і дома. Інакш не спяшаўся б Яраслаў ажаніцца. А тут якраз у "мядовы месяц" (ці не дзівацтва ж!) яго і затрымалі. Нездарма адвакаты накіроўвалі ў рэспубліканскую пракуратуру хадайніцтвы аб спыненні крымінальнай справы супраць вадзіцеля, бо не бачылі... складу злачынства, па якому ён абвінавачваўся.

Не збіраўся пераходзіць мяжу і Дзмітрый Завадскі, у жыцці якога таксама чакалася падзея: сын збіраўся ў першы клас, а пайшоў у школу без бацькі. Вымушана.

І калі Аўчыннікаву і Завадскаму ўсё ж такі змянілі меру стрымання — з утрымання пад вартай на падпіску аб нявыездзе, то Шарамету рыхтавалі адно недарэчнае абвінавачванне за другім, яшчэ больш бязглуздым. То ён "заўважаны" ў сувязях з замежнымі спецслужбамі і выпрабоўваў на трываласць граніцу, правяраючы навейшае абсталяванне, якога... не было. То ён рыхтаваў замах на ўсеагульна абранага...

Як не пагадзіцца з думкай адваката Гары Паганяйла: калі ў следчым працэсе дапускаецца парушэнне за парушэннем, а на скаргі і хадайніцтвы адвакатаў увогуле не звяртаюць увагі, калі суд, які яшчэ не пачаўся, ужо набывае палітычную афарбоўку, то няцяжка здагадацца, якім будзе яго рашэнне.

Дарэчы, ужо споўнілася два месяцы, як Павел Шарамет утрымліваецца за кратамі. Паводле заканадаўства, яму павінны прад'яўляць канкрэтнае абвінавачванне ці па якіхсьці вельмі абгрунтаваных прычынах прадоўжыць ход следства. Цікава, у чым паспрабуюць абвінаваціць Паўла Шарамета на гэты раз?

Можа здарыцца, што пакуль гэты нумар "Народнай волі" будзе друкавацца ў суседняй дзяржаве, а затым дастаўляцца падпісчыкам, Вы, шаноўныя чытачы, ужо будзеце ведаць адказ на гэтае пытанне.

Віктар СВІРКО.

У абарону калегі выступіла Беларуская асацыяцыя журналістаў

Міжнародная канферэнцыя "СМІ Беларусі: адметнасці заканадаўства, правы і абавязкі журналістаў", якую ладзіла нядаўна Беларуская асацыяцыя журналістаў (БАЖ), завяршылася прыняццем спецыяльнай рэзалюцыі ў абарону расійскіх журналістаў ГРТ.

Беларускія калегі выказалі глыбокае абурэнне "рэпрэсіўнымі дзеяннямі ўладаў" у дачыненні да Паўла Шарамета і ягоных калег. Удзельнікі канферэнцыі падтрымалі ініцыятыву праўлення БАЖ аб вылучэнні абаронцаў Паўла Шарамета для разгляду яго "злачыннай і крымінальнай" справы ў судзе.

Як падкрэсліваецца ў рэзалюцыі, беларускія журналісты не ставяць на мэце адкрытую канфрантацыю з уладай, аднак усе яны жадаюць працаваць "у рамках законаў", якія павінны "цалкам адпавядаць" міжнародным пагадненням, дзе ёсць подпіс Рэспублікі Беларусь.

Віктар СТАРЦОЎ-СТАРАСЕЛЬСКІ.

Солидарность

Общественным защитником Павла Шеремета будет Валерий Тихиня

Наталья Шеремет, жена содержащегося под стражей журналиста ОРТ Павла Шеремета, обратилась в Белорусский фонд правового сотрудничества с заявлением избрать общественным защитником ее мужа, судебный процесс над которым ожидается в ближайшем будущем, заслуженного юриста Республики Беларусь, экс-председателя Конституционного суда Республики Беларусь Валерия Тихиню. "Я была бы очень признательна и благодарна фонду и Валерию Гурьевичу Тихине, — написала Наталья Дмитриевна, — за участливое отношение к судьбе моего мужа".

На состоявшемся недавно заседании Совета Белорусского фонда правового сотрудничества его члены единогласно проголосовали за кандидатуру Валерия Гурьевича. Теперь вместе с адвокатом Гарри Погоняйло отстаивать права российского журналиста будет и Валерий Тихиня.

Мария НАРЕЙКО.

Бліц-інтэрв'ю

Рабіце бізнес з Тайванем

Таймін — так называецца Міжнародны фонд эканамічнага і культурнага супрацоўніцтва паміж гарадамі Мінск і Тайбэй.

Якая ж мэта дзейнасці фонду? Аб гэтым расказвае яго віцэ-прэзідэнт Аляксандр Чабатарэўскі.

— Наша мэта — садзейнічанне развіццю кантактаў і супрацоўніцтва паміж Беларуссю і Тайванем у галіне эканомікі, культуры, навукі, спорту і турызму, — гаворыць ён.

— **А хто заснаваў фонд?**

— Яго бацькамі сталі вядомыя дзеячы навукі, мастацтва і адукацыі Беларусі, бізнесмены і грамадскія дзеячы Тайваня.

— **Што цікавага здзейснена ўжо?**

— Дні Тайбэя, якія надаўна прайшлі ў Мінску, — справа нашага фонду. Цяпер рыхтуем Дні Мінска ў сталіцы Тайваня. Іх мяркуем правесці ў сакавіку наступнага года. Ды і ў бліжэйшыя дні адбудуцца важныя мерапрыемствы.

— **Якія?**

— Паездка спецыялістаў нашых турыстычных фірм у Тайбэй, а потым прыезд іхніх у Мінск. Гэта павінна надаць імпульс развіццю турызму. Перакладаем кнігу "Рабіце бізнес з Тайванем". Думаю, яе выданне будзе карысным для дзелавых людзей Беларусі.

Іван МАКАЛОВІЧ.

Крымінал

"Дыпламат" з недыпламатычным змесцівам

Элегантныя мужчынскія партфелі, якія звычайна называюць "дыпламатамі", і зручныя, і выглядаюць рэспектабельна. Але, як адзначыў у гутарцы з карэспандэнтам БелТА супрацоўнік прэс-службы Міністэрства ўнутраных спраў Беларусі Васіль Курловіч, іх змесціва не заўсёды адпавядае знешняму выгляду і назве. Напрыклад, у "дыпламаце", знойдзеным апоўдні 20 верасня ў Мінску на вуліцы Касманаўтаў, знаходзілася ручная граната РГД-5, газавы пісталет, перароблены пад стральбу малакалібернымі патронамі, яшчэ два газавыя і адзін пнеўматычны пісталеты.

Супрацоўнікі крымінальнага вышуку Маскоўскага РАУС, якія выехалі на месца, высветлілі, чый гэта "дыпламат", пачалі пошук яго ўладальніка. У ходзе аператыўна-вышуковых мерапрыемстваў яны ўстанавілі, што зброя належыць раней судзімаму 27-гадоваму грамадзяніну Украіны, які пражывае ў Мінску без рэгістрацыі.

Яго затрымалі, але гэта было толькі пачаткам аперацыі. Прафесійнае чуццё падказвала міліцыянерам, што за арсеналам у "дыпламаце" тоіцца штосьці больш сур'ёзнае, чым толькі незаконнае захоўванне і нашэнне зброі. І яны не памыліліся. Высвятляючы кантакты, сувязі, кола зносін затрыманага, адпрацоўваючы ў крупінах карціну яго знаходжання ў нашай сталіцы, сышчыкі даказалі віну гаспадара "дыпламата" ў цяжкім злачынстве. 15 верасня ён пры дапамозе саўдзельніка учыніў разбойны напад на кватэру дырэктара аднаго з сумесных прадпрыемстваў. Уварваўшыся туды, злачынцы, пагражаючы пісталетам, звязалі дачку дырэктара, студэнтку адной са сталічных ВНУ, і забралі 1000 долараў, 8 залатых вырабаў, 2 тэлефонныя апараты. Гэты разбой мог застацца не раскрытым зусім — пацярпелыя ў органы правапарадку з заявай аб ім не звярталіся. Вывеў супрацоўнікаў міліцыі на крымінальны след знойдзены "дыпламат".

Сяргей ЦІВАНАЎ.

Падробшчыкам грошай прыглянулася стотысячная купюра

У Беларусі пачасціліся выпадкі падробкі расійскіх білетаў Нацыянальнага банка вартасцю 100 000 рублёў. Колькасць такіх фактаў перавысіла ўжо другі дзесятак. У сувязі з гэтым галоўная фінансавая ўстанова заклікала да пільнасці работнікаў банкаўскай сферы. Яна разаслала адпаведным структурам пісьмо, у якім гаворыцца, што ўсе гэтыя выпадкі ў асноўным зафіксаваны ў Брэсце. А падробка выраблена спосабам каляровага кропельна-струменнага друку на прынтарных устройствах для ЭВМ і мае аднолькавы серыйны нумар дЕ 3693914. Акрамя таго, у фальшывай банкноты папера мякчэйшая, чым сапраўдная, адсутнічае рэльефнасць відарысаў, няма вадзяного знака, ахоўных ніцей і валокнаў. Не чытаецца на ёй мікратэкст, а пад уздзеяннем вады відарысы размываюцца з-за растваральнасці фарбавальнага рэчыва. Да таго ж на белым полі білета добра відаць фон з рознакаляровых кропак.

Міхаіл ЖУРАВОВІЧ.

Открытым текстом

Ад галоўнага рэдактара газеты "Народная воля"

Дзесяць дзён таму я накіраваў чарговы ліст Генеральнаму дырэктару выдавецтва "Беларускі Дом друку" сп.Кутавому Б.А., у якім, спасылаючыся на словы прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А.Лукашэнкі наконт таго, што ў нас кожны рэдактар сам вырашае, дзе друкаваць газету, прасіў заключыць дагавор на тыражаванне "Народнай волі" менавіта на базе друкарні, якая афіцыйна падпарадкавана Кіраўніку спраў Цітэнкову І.І.

Чакаючы адказу, другі рэдактар, магчыма, на пэўны час адмовіўся б ад вострых публікацый, стаў бы падпяваць тым, ад каго залежыць вырашэнне праблемы. Я лічыў і лічу: газету трэба выдаваць, нягледзячы на асобы і рангі, галоўнае — свабода слова, плюралізм думак, непарушэнне законаў і Канстытуцыі.

Кіруючыся ў першую чаргу гэтым, а таксама сваім чыста чалавечым і журналісцкім сумленнем, я прыняў рашэнне: не зважаючы на магчымыя рэпрэсіўныя меры з боку ўлады, "Народная воля" прадастаўляе слова старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 13-га склікання С.Шарэцкаму. Вядома, меркаванні знакамітага палітыка па-рознаму могуць быць успрыняты ў грамадстве. І рэдакцыя не выключае дыскусіі, якая можа разгарнуцца на старонках газеты пасля публікацыі ў двух нумарах артыкула С.Шарэцкага "Ложь. Лицемерие. Насилие..."

Іосіф СЯРЭДЗІЧ,
галоўны рэдактар газеты "Народная воля".

Ложь. Лицемерие. Насилие...

Семен ШАРЕЦКИЙ,
старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 13-га склікання

I

Как показывает история, всем диктаторским режимам присущи наглая ложь, лицемерие и насилие. В свое время Адольф Гитлер даже поучал, как пользоваться гнусным методом обмана людей. "Если уж врать, — писал фюрер, — то врать беззастенчиво; крупной лжи поверят скорей, чем мелкой... Люди и сами иногда лгут в мелочах, чересчур большой лжи они стыдятся. Поэтому им не придет в голову, что их так нагло обманывают".

Ложь была одним из главных способов существования и другого диктаторского режима — большевизма. "Я заметил, — говорил знаменитый певец Федор Шаляпин, вспоминая о первых послереволюционных днях, — что искренность и простота, которые мне когда-то импонировали в социалистах, в этих социалистах последнего выпуска совершенно отсутствуют. Бросалась в глаза какая-то сквозная лживость во всем. Лгут на митингах, лгут в газетах, лгут в учреждениях и организациях. Лгут в пустяках и так же легко лгут, когда речь идет о жизни невинных людей".

За десятилетия властвования ложь проникла в сознание и душу большевиков. Для того чтобы внушать людям надуманные, мифологические критерии добра и зла, надо было врать, врать, врать... Ложь ленинского военного коммунизма после небольшого периода нэпа сменилась ложью сталинского форсированного строительства социализма. Известный русский писатель Михаил Пришвин в своем дневнике в 1930 году записал: "Поражает наглая ложь (умные лгут, глупые верят)". Ленинско-сталинский большевизм передал эстафету лжи хрущевскому субъективизму, вершиной которого стало принятие программы развернутого строительства коммунизма. От хрущевского субъективизма ложь перешла к брежневщине, которая по своей сути являлась не чем иным, как одряхлевшей сталинщиной.

При этом следует отметить, что ложь как метод воздействия на умы людей фашизм использовал открыто. Главный пропагандист этого диктаторского движения Пауль Йозеф Геббельс даже правду характеризовал как неоднократно повторенную ложь. Большевизм же пользовался ложью чаще в виде лицемерия, т.е. прикрывал свою неискренность словами о добродетельности. Более того, Иосиф Сталин, выступая с докладом перед активом московской организации РКП(б) (май 1925 г.), на словах даже осуждал те партии, которые пользовались ложью. "Партия, скрывающая правду от народа, партия, боящаяся света и критики, есть не партия, а клика обманщиков, обреченных на гибель", — говорил Генсек РКП(б).

И в последних словах Сталин был абсолютно прав: действительно, клики обманщиков, стоявшие и во главе Национал-социалистической партии Германии, и во главе Коммунистической партии Советского Союза (на разных этапах ее развития), обрекали эти партии на гибель с самого начала. Позже эту непреложную истину подтвердили и такие политические монстры, выросшие на лжи и лицемерии и выступающие под флагом социализма, как ракошизм (Венгрия), ходжеризм (Албания), клика Чаушеску (Румыния), полпотовщина (Камбоджа).

Я уверен, обречен на гибель и нынешний режим в Республике Беларусь, который в массах окрещен лукашизмом. И который по своей сути, я считаю, является смесью (эклектикой) гитлеровской диктатуры и сталинского большевизма. Для достижения своих целей он не пренебрегает как откровенной ложью, так и лицемерием, причем вся эта смесь лжи и лицемерия облечена в цинично-комическую форму. Сам же А.Лукашенко исполняет одновременно роль шута и палача: смешит, вызывая при этом слезы, казнит, милует, одаривает, отбирает... Первым выступлением в такой роли была его предвыборная кампания.

С тех пор прошло уже три года... А время — это лучший судья, подтверждающий справедливость или лживость некогда сказанных слов. В связи с этим вспомним, что одним из обещаний кандидата в президенты Лукашенко было обещание восстановить Советский Союз. Придя к власти, он тут же затеял авантюру с созданием *некоего "невиданного" славянского государства*, истинными причинами которой являются властолюбивые амбиции Лукашенко и его стремление овладеть кнопкой от ядерного оружия. Под эту психопатическую идею приближенными полковниками (приехавшими в Беларусь "на ловлю счастья и чинов") подводится уже и теория, согласно которой якобы "нашим национальным интересам отвечало бы создание антинатовской коалиции и неизбежное возвращение в Беларусь ядерного оружия...". И если к сказанному добавить, что в своих стремлениях создать новую империю (с ядерным оружием!) Лукашенко опирается на экстремистское крыло Госдумы Российской Федерации, представители которого (Виктор Илюхин и ему подобные) безнаказанно периодически выступают со своими провокационными измышлениями, то нетрудно себе представить, какую опасность несет в себе политика Лукашенко и его сообщников, причем не только для народов Беларуси и России, но и мира.

Рыночным реформам, осуществляемым в России и многих других странах, образовавшихся в результате распада СССР, Лукашенко противопоставил уродливое тотально-феодальное управление экономикой и тем самым изолировал Беларусь от внешнего мира.

И, конечно же, только человек, моральное кредо которого — нагло обманывать народ, мог, обещая восстановить Советский Союз, утверждать заведомую ложь, что он был единственным среди депутатов Верховного Совета Республики Беларусь 12-го созыва, кто выступал против развала Союза и голосовал против Беловежских соглашений. В действительности же, как показывает изучение стенограмм заседаний Верховного Совета, Лукашенко даже репликой не обмолвился в защиту Союза. А голосовал против ратификации Беловежских соглашений, как стало известно, Валерий Тихиня.

История зафиксировала и обещания кандидата в президенты Лукашенко "запустить" заводы и фабрики, продать скопившуюся на складах продукцию, сократить на 30 процентов административно-управленческий аппарат, улучшить благосостояние народа. И все эти обещания эмоционально усиливались в те дни случаями "стрельбы под Лиозно" и "разрыва пиджака" при входе в здание Верховного Совета...

В связи с этим невольно возникает вопрос: разве трех лет оказалось мало для работников прокуратуры и "силовых" министерств (кстати, подчиненных сейчас одному из участников "лиозненского фарса"), чтобы найти, кто тогда стрелял в кандидата в президенты Лукашенко и предать суду преступника? И в этом, казалось бы, должен быть заинтересован и сам президент Лукашенко, который сейчас обладает всеми возможностями прояснить этот факт...

Ну, а если это, как в свое время утверждали по телевидению тогдашние пресс-секретарь КГБ Петр Снапок и заместитель министра внутренних дел Люциан Соболевский, был умышленно организованный самострел ехавшей в машине компании с целью вызова у избирателей жалости к "рискующему" во имя народа своей жизнью, то в любом цивилизованном государстве лжецы и лицемеры понесли бы соответствующее наказание. Так или иначе, но, если не считать народ быдлом, в чем Лукашенко часто обвиняет других, на этот вопрос пора дать ответ.

Люди должны иметь ясность и по поводу информации по телевидению во время предвыборной президентской кампании о том, что Лукашенко в самолете обворовал стюардессу. Тогда были показаны и подтверждения свидетеля. Если же факт представления кандидата в президенты мелким воришкой был сфабрикован, то почему эти клеветники до сих пор не наказаны? И кто сценарист и организатор этой передачи? Неужели в ответе и на эти вопросы не заинтересован президент Лукашенко? Ну, а если этот факт, не дай Бог, действительно имел место, то возникают по крайней мере два вопроса: кто же управляет государством и чего от него можно ожидать?..

Что же касается перечисленных предвыборных обещаний кандидата в президенты Лукашенко, то, как и следовало ожидать, ни одно из них не выполнено. Не работает, как и не работала, на полную мощность промышленность. Продолжается спад объемов реализации сельскохозяйственной продукции. А для того, чтобы создать видимость некой стабилизации производства, приписки в настоящее время достигли таких размеров, что перед ними, по словам руководителей предприятий, меркнет даже хрущевская политика "догнать" Соединенные Штаты Америки.

Однако бумажными показателями и работой промышленных предприятий попрежнему "на склад", а не на увеличение объемов реализованной продукции жизненный уровень населения повысить невозможно. Как уже было показано в недавно опубликованной статье Геннадия Карпенко ("Народная воля", № 150), покупательская способность населения нашей республики находится на очень низком уровне. Даже своего национального продукта — картофеля — белорусы могут купить на среднемесячную зарплату в 3,8 раза меньше, чем жители соседней Польши, и почти в 2,5 раза меньше по сравнению с другими соседями — литовцами.

И нельзя регулярной выплатой мизерных размеров пенсий и заработной платы работникам бюджетной сферы прикрыть тот факт, что жизненный уровень населения все время падает, так как темпы удорожания продуктов питания и других товаров народного потребления опережают темпы роста доходов населения. Большинство семей в Беларуси не могут обеспечить полноценное питание не только взрослым, но даже детям. Как сообщалось в печати, только 25 процентов школьников питаются полноценно (в том числе и дома). Среди детей школьного возраста наблюдается рост заболеваний пищеварительной системы.

Не произошло сокращения и административно-управленческого аппарата. Наоборот, с избранием президентом Лукашенко созданы новые огромные структуры. По данным Совета Федерации профсоюзов, численность работников в органах государственной власти и управления за первые два года лукашенковского президенства увеличилась на 8,3 тысячи человек, в том числе на республиканском уровне — на 800 человек. И еще — размер месячной заработной платы работников аппарата органов управления растет намного быстрее, чем средняя месячная оплата по народному хозяйству. Если в 1994 году уровень месячной заработной платы работников аппарата органов управления превышал сумму среднемесячной оплаты по народному хозяйству на 20 процентов, то в 1996 году — уже на 43 процента.

Непомерно выросла в нашей стране численность работников Министерства внутренних дел. Значительно повысилась оплата их труда.

Все эти данные красноречиво говорят о том, что, придя к власти, Лукашенко позаботился не о росте благосостояния народа, как это было обещано во время предвыборной президентской кампании, а об укреплении аппарата управления и повышении материальной заинтересованности государственных чиновников в поддержке диктатора и его режима.

Особо следует остановиться на лицемерии кандидата в президенты Лукашенко, связанных с его громкими заявлениями о борьбе с коррупцией и мафией. Скажу сразу, что они оказались таким же обманом, как и все другие обещания. Никто из тех 70 коррупционеров и мафиози, якобы значащихся в списке, которым размахивал на каждой предвыборной встрече Лукашенко, не сидит в тюрьме. Наоборот, многие из них сегодня рядом с бывшим "борцом" с коррупцией и мафией. Более того, при покровительстве президента Лукашенко создана целая "империя" (Управление делами президента Республики Беларусь во главе с еще одним участником "лиозненского спектакля" — Иваном Титенковым), которая бесконтрольно, в нарушение Конституции, занимается производственно-хозяйственной деятельностью, причем вырученными от этого деньгами стала распоряжаться по своему усмотрению буквально с первых дней функционирования. Об этом свидетельствуют факты, приведенные в докладе председателя Контрольной палаты Республики Беларусь Василия Саковича, сделанном по поручению Верховного Совета Республики Беларусь 13-го созыва на его второй сессии, о производственно-финансовой деятельности Управления делами президента.

В.Сакович констатировал, что "контрольные мероприятия осуществлялись на 21 объекте, подведомственном Управлению делами президента. Практически на всех объектах, которые проверялись, установлены нарушения ряда пунктов и статей законов Республики Беларусь о бюджетной системе Республики Беларусь, о бухгалтерском учете и отчетности, о предприятиях в Республике Беларусь, об аренде и лицензионной в Республике Беларусь деятельности и некоторых других, а также ряда указов Президента Республики Беларусь". Далее в докладе приводились конкретные факты нарушений указанного законодательства и других нормативных документов. Например, только "на оплату труда и премирование работников "Дипсервиса" в 1995 году незаконно использовано свыше 424 миллионов рублей". (Чтобы судить, много это или мало, надо иметь в виду цену самого рубля в тот период.)

На момент проверки названным Управлением было принято на баланс уже 128 зданий и сооружений. Причем, как указывается в докладе В.Саковича, "в большинстве случаев министерства, госкомитеты, иные центральные органы управления как представители собственника в процессе передачи зданий надлежащего участия не принимали". При приеме-передаче зданий, говорится в том же докладе, не соблюдался принятый постановлением Кабинета министров Республики Беларусь порядок: "в материалах приема-передачи зданий отсутствуют предусмотренные {...} заявления министерств с приложением документов, содержащих показатели, соответствующие утвержденным отраслевым критериям отнесения имущества к неэффективно используемому. Комиссии Мингосимущества или его территориального подразделения при процедуре изъятия и передаче зданий не создавалось. Акты установленного образца о необходимости или о нецелесообразности изъятия зданий, их оценки в установленном законодательством порядке не составлялись".

В нарушение требований, "при передаче зданий на баланс Главного управления административных зданий не проводилась предусмотренная обязательная инвентаризация, а составлялась только техническая характеристика состояния зданий".

В ходе проверки большие нарушения установлены и в деятельности Белорусского государственного концерна народных художественных промыслов, который также "прихватизирован" президентским Управлением. Например, "выявлены факты, когда концерн, в нарушение статьи 27 Закона о бухгалтерском учете и отчетности, оприходовал товары, полученные от ООО "Полис" и "Белоярскгазторс-6", на общую сумму один миллиард 80 миллионов рублей без наличия заполненных поставщиком товаро-транспортных накладных установленного образца, которые подтверждали бы ассортимент товара, его цену, количество, а по внутренним накладным концерна и произвольным ценам..."

Были вскрыты факты необоснованного установления концерном максимальной наценки на продукцию, реализуемую государственным организациям, и минимальные — предприятиям негосударственной формы собственности. Так, в докладе В.Саковича приводится пример, когда лечебно-профилактическим учреждениям Управлением делами президента "поставлено продукции и товаров в октябре 1995 года — в марте 1996 года на 1,9 миллиарда рублей с наценкой 30 процентов, а малым предприятиям "Универсал", "Универсал-электрик" в 1995 году аналогичных товаров — на 769 миллионов рублей с наценкой 6—10 процентов или вообще без нее".

В докладе В.Саковича приводится и такой пример: "в результате завышения покупной стоимости шуб, приобретенных у иностранного предприятия "Бел-Шордаш", валовой доход от их реализации занижен на 650 миллионов рублей и бюджет недополучил 278,3 миллиона рублей соответствующих налогов".

Или вот еще один пример: "некто Безбедный А.В., не состоящий в штате концерна, в октябре 1995 года незаконно получил за командировку в Израиль 1026 долларов США. Выплата осуществлена без приложения к отчету командировочного удостоверения, подлинников документов, подтверждающих расходы в командировке, а лишь на основании незаконного письменного разрешения заместителя управляющего делами Президента... и ксерокопии отчетных документов", что, как правильно подчеркнул в своем докладе В.Сакович, "является грубейшим нарушением финансовой дисциплины". В докладе приводится и ряд других фактов грубейшего нарушения финансовой дисциплины.

Однако, как отмечено в заключении доклада, "25 апреля 1996 года из Управления делами поступило указание руководителям входящих в него структур о непредставлении Контрольной палате документов со ссылкой на то, что сроки проверки, установленные распоряжением президента (!), 22 марта истекли".

Верховный Совет поручил Контрольной палате довести начатую проверку производственно-финансовой деятельности Управления делами президента до конца и по ее окончании представить на очередную сессию доклад. К сожалению, по известным причинам это решение не было выполнено. А "империя" Управления делами президента продолжает действовать в том же духе. Попрежнему ей передаются, согласно все тем же указам президента, все новые и новые здания, которые приносят бесконтрольный доход за аренду. Стало известно, что из казны данного Управления на капитальный ремонт молодежного комплекса "Юность" было вложено 60 миллиардов рублей внебюджетных денег. И в связи с этим опять-таки возникает несколько вопросов. Разве в цивилизованном государстве кто-то, включая и самого президента, может распоряжаться без ведома законодательного органа такими суммами денег? Разве это не народные деньги, полученные от "прихватизированной" президентским Управлением общенародной государственной и коллективной собственности? И почему они прошли вне бюджета и ими, как собственными, распорядился "президентский" чиновник? Кто определил, что эти деньги должны пойти, скажем, не на приобретение лекарств для низкооплачиваемых граждан, а на создание условий для проведения мероприятий, в том числе и увеселительных, Белорусского патриотического союза молодежи, созданного для поддержания, прямо скажу, диктаторского режима?

Это и есть самая обыкновенная коррупция, за которую, как в свое время правильно требовал кандидат в президенты Лукашенко, должно следовать неотвратимое наказание. И то, что этого не происходит, свидетельствует лишь о том, что ни с какой коррупцией и мафией Лукашенко не собирался бороться. А его обещания были чистейшей воды обманом. Как показало время, он и его команда хотели устранить тех, кто стоял у власти, причем, на мой взгляд, лишь для того, чтобы самим возглавить коррупционную пирамиду.

Став президентом, Лукашенко буквально в первые дни начал нарушать Конституцию и законы Республики Беларусь, потерял всякую скромность, присущую нашему народу. Огромная личная охрана, специальные дорогостоящие самолет и вертолет, бронированные машины — это все то, что даже в дурном сне не могло присниться бывшему председателю Совета министров Вячеславу Кебичу, которого критиковал кандидат в президенты Лукашенко за расточительство. Не могло это прийти в голову и бывшему председателю Верховного Совета Станиславу Шушкевичу. (Кстати, персональных самолетов и вертолетов не имеют ни президент Чехии, ни президент Венгрии, где национальные доходы на душу населения в несколько раз выше, чем в Беларуси.)

А в бедной (во всех отношениях) Беларуси даже полученный в Турции кредит направлен на строительство казино, в то время когда от чернобыльских болезней ежедневно умирают, порой полуголодные, дети, люди при помещении в больницу вынуждены брать с собой ложку, кружку, перевязочный материал и лекарства.

И конечно же, уважаемые соотечественники, депутаты Верховного Совета 13-го созыва не могли и не могут спокойно смотреть на всю эту ложь, лицемерие, а порой и откровенное издевательство над народом. Они не могли и не могут закрывать глаза на вышеперечисленные и многие другие нарушения законов. Верховный Совет и Конституционный суд стали главным препятствием, мешающим Лукашенко нарушать Конституцию и законы Республики Беларусь, а его сообщникам бесконтрольно распоряжаться народными деньгами.

(Продолжение следует.)

Як Масква зманіла лепшых беларускіх цырульнікаў

На традыцыйным маскоўскім Міжнародным фестывалі "Свет прыгажосці", што праходзіў з 11 па 14 верасня, Гран-пры Кубка Масквы атрымалі беларускія цырульнікі.

Гэта была спецыялізаваная выстава касметыкі, парфумерыі, абсталявання і ўсіх магчымых аксесуараў для цырульнікаў.

На ёй была прадстаўлена знакамітая школа Відал Сасун, выступаў вядомы брытанскі майстра Патрык Камерун, а таксама адбыўся розыгрыш адкрытага Кубка Масквы па цырульнаму майстэрству, у якім удзельнічалі прадстаўнікі больш дзесяці краін свету. Гасцямі фестывалю былі Наіна Ельцына, Юрый Лужкоў і шмат іншых вядомых людзей. У судзейскую каманду ўваходзіла і гаспадыня мінскага салона "Галіна" Галіна Камяк.

А пераможцамі Кубка Масквы сталі мінчанка Людміла Елісеева ў жаночых прычосках і віцяблянін Мікалай Іваноў — у мужчынскіх. На жаль, гэтыя беларускія цырульнікі разам з іх трэнерам застаюцца працаваць у сталіцы Расіі. Так часта бывае, што таленты нашай Беларусі адпраўляюцца на "павышэнне" ў Маскву...

Ганна ЗАЙЦАВА.

Зручнасць сумеснага домаўладання па заслугах ацанілі і ў беларускай сталіцы

Аднагалосна прагаласавалі за стварэнне асацыяцыі ўласнікаў уладальнікі кватэр жылога дома па вуліцы Лынькова, 15а ў Мінску. У яго ўвойдуць каля 50 фізічных і юрыдычных асоб, якія будуць утрымліваць і эксплуатаваць будынак за кошт камерцыйнай дзейнасці. Аб'яднанне мае права наладзіць дагаворныя адносіны з пастаўшчыкамі цяпла, вады і іншых камунальных выгод. А гэта дасць упэўненасць жыльцам у тым, што ацяпляльны сезон у іх дамах пачнецца без праблем.

На сённяшні дзень асацыяцыі ўласнікаў сумесных домаўладанняў ужо зарэгістраваны ў Брэсце, Кобрыне і Баранавічах. Як паведамілі карэспандэнту БелТА ў Міжнароднай фінансавай карпарацыі, "пуцёўку ў жыццё" жадаюць атрымаць ужо больш як сем такіх аб'яднанняў жыльцоў беларускай сталіцы.

Тэрэза ХАЮЦІНА, БелТА.

Пойдем!

Сюрпризы от Александра Медведя

Еще не успели опуститься и засохнуть лепестки миллиона алых роз и других не менее великолепных цветов, что подарили 16 сентября трехкратному чемпиону мира и самому сильному человеку в мире Александру Медведю в день его шестидесятилетия, а впереди — новое чествование.

26 сентября состоится открытие традиционного 28-го турнира по вольной борьбе на призы Александра Васильевича Медведя. На торжественном открытии турнира в 18.00 состоится чествование легендарного юбиляра, почетного гражданина города Минска. Сам же Медведь пообещал своим многочисленным почитателям, что в этот день во Дворце спорта их ждет невероятное количество сюрпризов. Уже традиционно вход на турнир — бесплатный. Александр Медведь приглашает всех желающих прийти на этот праздник спорта.

В этот раз в турнире на призы Александра Медведя примут участие "вольники" таких стран, как Турция, Иран, Япония, США, Германия и многие другие. Каждый день с 26 по 28 сентября состязания будут начинаться в 9.00, а в субботу вечерняя часть — в 17.00. Финальные состязания спортсменов пройдут 28 сентября.

16 сентября Александру Медведю подарили невероятное количество игрушечных медведей, а один из них — Олимпийский с воздушными шарами взлетел ввысь под песню Москвы восьмидесятого года "До свиданья, наш ласковый Миша!..". На безграничном спортивном небосводе Александр Медведь — одна из самых значительнейших планет. И мы, современники Медведя, ощущаем ее невероятное притяжение...

Анна СОУСЬ.

На снимке: *Александр Медведь и Алексей Медведев, серебряный призер Олимпиады в Атланте.*

Стоп-кадр

Святой Крест на Архиерейском валу в Могилеве установлен в 1993 году в день канонизации Георгия Конисского, причисленного после смерти к лику святых. Этот крест находится на месте захоронения первого архиепископа Могилевщины возле дома, где он жил.

Фото Николая ТИТОВА, БелТА.

Культура

Цымбалісты з усяго свету збяруцца ў Магілёве

Чацвёрты Сусветны кангрэс цымбалістаў будзе праводзіцца ў Магілёве з 1 па 5 кастрычніка. Аб гэтым першы намеснік міністра культуры Уладзімір Рылатка паведаміў журналістам 23 верасня на прэс-канферэнцыі, што адбылася ў Нацыянальным прэс-цэнтры. У кангрэсе прымуць удзел прадстаўнікі 13 краін, у тым ліку Беларусі, Славакіі, Венгрыі, Швейцарыі, Германіі, Вялікабрытаніі, Кітая, Аўстраліі і ЗША.

Сусветная асацыяцыя цымбалістаў не выпадкова выбрала Беларусь месцам правядзення свайго чарговага кангрэса. Цымбалы па праву лічацца беларускім народным інструментам: у рэспубліцы склаўся самабытны спосаб ігры на цымбалах, беларускія цымбалы маюць своеасаблівую форму, а тэхніка вытворчасці гэтага інструмента ў нас унікальная.

Усе названыя асаблівасці, паводле слоў Уладзіміра Рылаткі, зрабілі незабыўнае ўражанне на ўдзельнікаў другога Кангрэса цымбалістаў у 93-ым годзе ў Чэхіі, у якім упершыню прымалі ўдзел беларускія музыканты. Менавіта тады ў членаў Сусветнай асацыяцыі цымбалістаў і ўзнікла жаданне пабываць у Беларусі і бліжэй пазнаёміцца з нашай самабытнай культурай.

Магілёўскі кангрэс пройдзе пад дэвізам "Цымбалы напярэдадні трэцяга тысячагоддзя". Адкрыецца ён канцэртам беларускіх выканаўцаў. У праграме форуму — канцэртныя выступленні цымбалістаў з усіх краін-удзельніц, дыскусіі, абмен думкамі аб шляхах развіцця нацыянальных цымбальных школ.

Эдуард ПІВАВАР, БелТА.

Кватэра ператварылася ў падпольную канцылярыю

Фальшывыя дакументы, фіктыўныя дагаворы і авізо ўсё часцей трапляюць у поле зроку міліцыі. Паводле слоў супрацоўніка прэс-службы МУС Міхаіла Басава, з такім "папяровым" крыміналам даводзіцца сутыкацца не толькі службе БЭЗ, Камітэту па арганізаванай злачыннасці і карупцыі, але і супрацоўнікам ДАІ, мытнікам, пагранічнікам.

Паводле слоў падпалкоўніка Басава, намаганні праваахоўных органаў пастаянна накіраваны на выяўленне небяспечных фальсіфікатараў. У Барысаве 22 верасня ў ходзе правядзення аператыўна-вышуковых мерапрыемстваў супрацоўнікі мясцовага ГАУС у кватэры беспрацоўнага знайшлі і канфіскавалі цэлую падпольную канцылярыю. Тут былі падробленыя штампы і пячаткі розных арганізацый: АВІРа, МРЭА, ДАІ, мытнай службы, падатковай інспекцыі, натарыяльнай службы. Тут жа знаходзілася шмат бланкаў вадзіцельскіх пасведчанняў, тэхнічных аўтатранспартных пашпартоў, мытных дэкларацый, замежных агульнаграмадзянскіх пашпартоў. Следчым органам трэба будзе нямала папрацаваць, каб устанавіць асоб, якія выкарысталі паслугі падпольнай канцылярыі.

Сяргей ЦІВАНАЎ, БелТА.

Затрымалі збройнага "самадзелкіна"

Для органаў унутраных спраў "збройная" праблема з'яўляецца вельмі вострай. Як адзначыла ў гутарцы з карэспандэнтам БелТА супрацоўнік прэс-службы МУС Рэспублікі Беларусь Тамара Гурэцкая, незаконнае захоўванне грамадзянамі агнястрэльнай наразной зброі, яе набыццё ўжо самі па сабе — крымінальнае злачынства, не кажучы аб падпольным яе вырабе і збыце. Хоць такія факты ў міліцэйскай практыцы сустракаюцца радзей, чым выпадкі выяўлення і канфіскацыі агнястрэльных і выбуханебяспечных прадметаў, сутыкацца з імі ўсё ж даводзіцца.

22 верасня ў Віцебску супрацоўнікі службы па арганізаванай злачыннасці і карупцыі сумесна з ваеннай контрразведкай затрымалі з доказамі злачынства намесніка дырэктара адной з вытворча-камерцыйных фірм, які спрабаваў прадаць самаробны пісталет-кулямёт. Як ужо ўстаноўлена, ён на працягу 1996—1997 гадоў рэгулярна займаўся вырабам і рэалізацыяй наразной зброі, што прыносіла яму небывалыя барышы. У час праведзеных у збройнага "Самадзелкіна" вобыскаў знойдзены 5 ствалоў і іншыя дэталі для вырабу пісталетаў-кулямётаў. Пры жаданні "падпольшчык" мог забяспечыць сваіх кліентаў і боепрыпасамі да алпускаемай прадукцыі. На момант затрымання і вобыску ў яго надомным арсенале было знойдзена 49 патронаў калібра 9 мм. Следству трэба будзе высветліць, хто і для якіх мэт паспеў набыць у прадпрымальнага камерсанта выробленую ім зброю.

Крыху меншым быў у той жа дзень "улоў" у кватэры раней судзімага рабочага рыбазавода, які жыве ў вёсцы Вялікарыта Маларыцкага раёна. У яго супрацоўнікі ўпраўлення Камітэта па арганізаванай злачыннасці і карупцыі па Брэсцкай вобласці канфіскавалі незаконна захоўваемыя вінтоўку са 158 патронамі, газавы пісталет і наручнікі. А ў Мінску ў той жа вечар каля дома па Бетоннаму праезду была знойдзена баявая граната Ф-1 з запалам, якую абясшкодзілі сапёры.

Сяргей ЦІВАНАЎ, БелТА.

Да ўвагі

Служба "01" інфармуе

За мінулы тыдзень у рэспубліцы зарэгістраваны 331 пажар. Загінула 8 чалавек.

Паводле інфармацыі, атрыманай БелТА ў Галоўным упраўленні ваенізаванай пажарнай службы, агнём знішчана і пашкоджана 167 збудаванняў, 16 адзінак тэхнікі, 397 тон грубых кармоў. Агульны матэрыяльны ўрон склаў 2 мільярды 399 мільёнаў рублёў.

Пажарныя падраздзяленні ўдзельнічалі ў ліквідацыі 301 аварыі. Выратаваны матэрыяльныя каштоўнасці на суму 4 мільярды 129 мільёнаў рублёў.

БелТА.

Дайджест

Гонконгские таксисты станут носить смокинги и белые перчатки

Таксисты Гонконга должны стать в скором времени самыми высокооплачиваемыми представителями этой профессии в мире, сообщает ДПА. Чтобы добиться этого, профсоюз таксистов Гонконга решил кардинально пересмотреть свою работу и предоставить клиентам такой перечень услуг, которого нет нигде в мире. Так, в частности, в скором времени все таксисты Гонконга будут ходить в смокингах и белых перчатках. Пассажирам же в пути будет предоставлена возможность смотреть телевизор, читать любые газеты, пользоваться мобильной связью и расплачиваться с шофером любой из существующих кредитных карточек. За такие услуги, отмечает агентство, пассажирам придется платить ровно в два раза больше, чем в настоящее время.

Миротворцы НАТО не покинут Боснию. Пока...

Министр иностранных дел Великобритании Робин Кук на прошедшей в Брюсселе встрече министров иностранных дел стран — членов Европейского Союза предложил продлить срок пребывания миротворческих сил НАТО в Боснии, пишет "Дэйли Телеграф". Несмотря на мирно прошедшие местные выборы, Кук считает, что ситуация в регионе остается шаткой и нестабильной. По его мнению, если миротворцы уйдут из Боснии в июне следующего года, скорее всего, вся проделанная работа окажется напрасной.

Американцы уважают свою Конституцию. И ее не знают

Американцы на удивление плохо знают свою Конституцию, пишет "Ю-Эс-Эй Тудей". Несмотря на то, что Конституция США существует в практически неизменном виде 210 лет, не считая добавляющихся актов и поправок, только пятая часть опрошенных смогла правильно ответить на 10 основных вопросов по государственному устройству страны. Четверть не знает своих основных свобод, то есть свобода слова, печати, собраний и совести. И даже организаторы опроса забыли о пятой свободе — подавать государству петицию с просьбой рассмотреть жалобу, отмечает газета. Эдвард Рендел, мэр Филадельфии, где в 1787 году была принята Конституция, считает такое незнание американцев к собственному Основному Закону ужасным. Однако Рендел нашел отрадным тот факт, что 91 процент опрошенных считает Конституцию важным документом, а 77 процентов верят, что Конституция непосредственно влияет на их повседневную жизнь, пишет "Ю-Эс-Эй Тудей".

Северная Корея открывается для западного капитала

Германская газета "Экспресс" публикует материал о тяжелой экономической ситуации, сложившейся в Северной Корее. Газета сообщает, что в результате постоянных неурожаев и неправильного руководства экономикой в стране голодает около двух миллионов человек. Газета также отмечает, что эта оценка количества голодающих очень приблизительна. В действительности их может оказаться в несколько раз больше. Газета приводит мнение экспертов ООН, согласно которому в такой ситуации никакая гуманитарная помощь мирового сообщества Северной Корее помочь просто не в состоянии. Исправить положение, считают эксперты, может только само правительство страны, открыв страну для западного капитала. Сделать же это, по мнению газеты, нынешние власти коммунистической Кореи не могут хотя бы из принципа, так как это означало бы открытое признание своей полной беспомощности.

Мисс Ирена Саез метит в президенты

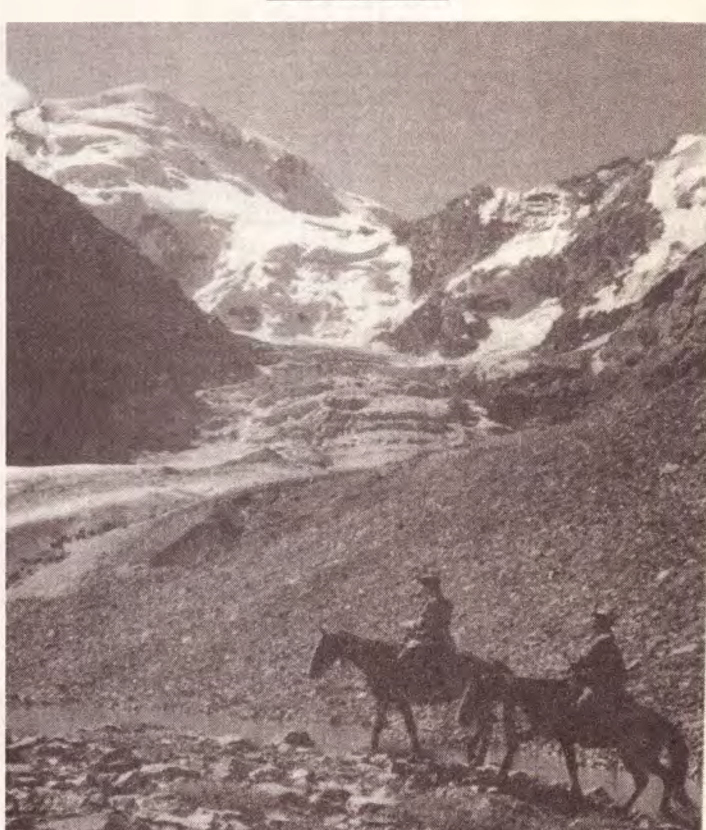
Газета "Нюрнбургер Тагесанцайгер" публикует материал, посвященный критическому положению, сложившемуся в политической жизни Венесуэлы. Газета сообщает, что все политические партии и движения страны находятся в настоящее время в состоянии глубокого кризиса. Причиной охватившей их паники стало то, что в предстоящих в будущем году президентских выборах собирается участвовать тридцатилетняя "Мисс Венесуэла-81" Ирена Саез. Претендентка пользуется такой популярностью в народе, что уже сейчас все социологические опросы предсказывают ей неминуемую победу. Газета отмечает, что основные политические партии прекрасно понимают, что на сегодняшний день никто из них даже представить себе не может, что кому-либо за оставшееся время удастся обойти бывшую первую красавицу страны по популярности.

Гейши изначально были актерами. И... мужчинами

План создания в Токио нового туристского аттракциона, Парка гейш, вызвал неоднозначную реакцию японцев, пишет "Санди Таймс". Парк планируется разместить на территории бывшего района "красных фонарей" Иосивара. Владельцы местных кафе и ресторанчиков поддерживают эту идею и надеются, что к ним вернется процветание, так как для иностранцев гейши были и останутся самой экзотической традицией. В то же время защитницы прав женщин недовольны рекламированием этой постыдной, по их мнению, части японской культуры. А хозяин ресторана Кокадзу Фукуда, наоборот, считает, что костюмированные представления вполне безобидны по сравнению с работающими в других частях города садомазохистскими барами и "живыми" секс-шоу. К тому же, добавляет г-н Фукуда, многие гейши были вовсе не проститутками, а актрисами, поэтому изначально гейшами могли стать только мужчины.

Подготовила Светлана РОСТОВА.

Стоп-кадр

Горы Кіргізіі.

Литва

Премьер вновь заявляет о соответствии Литвы всем требованиям для начала переговоров о членстве в Европейском Союзе

По мнению премьер-министра Гедиминаса Вагнорюса, "Литва соответствует всем требованиям, необходимым для начала переговоров о членстве в Европейском Союзе (ЕС) в группе будущих первых членов ЕС".

В июле Комиссия ЕС признала Литву неподготовленной к началу переговоров о вступлении в эту организацию. Среди стран-претендентов на начало переговоров о членстве в ЕС из стран Балтии была названа Эстония.

По словам главы правительства, Литва — единственная из стран-претендентов на членство в ЕС (которые не рекомендованы для начала переговоров), подготовила и вручила членам Комиссии ЕС "аргументированный, подкрепленный цифрами ответ на оценку Комиссии, уточнила устаревшие показатели и оценки".

Как отметил премьер, главной задачей правительства в области внешней политики до конца года является убеждение руководителей всех стран — членов ЕС в том, что все три страны Балтии должны быть приглашены в начале 1998 года начать переговоры о членстве в ЕС.

По убеждению Г.Вагнорюса, "в этой области уже немало достигнуто". Ряд комиссаров ЕС, по словам премьер-министра Литвы, уже признали, что "касающийся Литвы основной вывод о неподготовленности начать переговоры не соответствует оценкам, что Литва не отстает от своих соседей, то есть основной вывод КЕС был сделан отчасти по политическим мотивам".

Молдова

Встреча лидеров Кишинева и Тирасполя без решения вопроса о статусе Приднестровья нецелесообразна

Переговоры между Кишиневом и Тирасполем по определению статуса Приднестровского региона зашли в тупик, как заявил "Интерфаксу" руководитель рабочей группы молдавских экспертов, советник президента по особым поручениям Анатолий Цэрану.

По его словам, "вина за это полностью ложится на представителей Приднестровья, которые не явились на последние встречи экспертов. Скорее всего, по словам А.Цэрану, не состоятся и последующие встречи, которые должны были проходить еженедельно.

Однако главная проблема, утверждает советник, заключается в том, что тираспольские эксперты официально отклонили законопроект о статусе Приднестровья, который был разработан посредниками в переговорном процессе и обсуждался на протяжении трех месяцев после подписания совместного Меморандума 8 мая.

Таким образом, отметил руководитель молдавской делегации, сейчас нельзя говорить об эффективности переговорного процесса, так как нет документа для обсуждения. "Пропал наш совместный труд, а роль посредников от России, Украины и ОБСЕ сведена к простым статистам", — утверждал А.Цэрану.

При этом А.Цэрану сообщил, что представители Тирасполя сейчас настаивают на проведении встречи президента Молдавии Петра Лучинского с лидером Приднестровья Игорем Смирновым. "Мы не против этой встречи, но нет смысла проводить ее", — сказал руководитель молдавской делегации, отметив, что политические лидеры должны подтверждать договоренности экспертов и развивать их. "Пока же никаких договоренностей нет, так как представители Тирасполя начисто отвергают основные положения Меморандума и вернулись на свои исходные бескомпромиссные позиции", — отметил А.Цэрану.

Киригизия

Реализации решений Таможенного союза препятствует отсутствие соглашений по экономическим вопросам

На днях президент Аскар Акаев и премьер Киргизии Апас Джумагулов провели переговоры с председателем Интеграционного комитета Межгосударственного совета Таможенного союза ("союз четырех") Нигматжаном Исингарином.

На встрече обсуждались вопросы, включенные в повестку дня намеченной ориентировочно на 22 октября (в Москве) встречи глав государств — членов Таможенного союза.

В интервью "ИФ" Н.Исингарин подчеркнул, что реализации документов Таможенного союза РФ, Казахстана, Киргизии и Беларуси препятствует отсутствие межправительственных соглашений по важнейшим экономическим вопросам. По его мнению, основные проблемы здесь связаны с отсутствием двусторонних соглашений между странами-участницами. В частности, Киргизия до сих пор не имеет договоренностей с Беларусью о создании зоны свободной торговли и взаимоплатежах, а с Россией по избежанию двойного налогообложения. У Казахстана также отсутствует договоренность с Беларусью о создании зоны свободной торговли.

На предстоящей встрече глав государств по инициативе Интеграционного комитета будет представлен проект соглашения о Транспортном союзе, где будет указано, что автомобильный транспорт Беларуси, России, Казахстана и Киргизии должен проходить по дорогам этих государств, минуя какую-либо разрешительную систему, сообщил Н.Исингарин.

Среди ближайших перспектив Таможенного союза он назвал создание в 1998 году евразийской зоны свободной торговли, снятие с границ таможенных постов и образование единой платежной и налоговой систем.

Российская Федерация

Ельцин заявил о намерении восстановить статус России как великой зерновой державы

Президент Борис Ельцин убежден, что Россия должна не только полностью обеспечивать себя продовольствием, но и экспортировать его в другие страны.

В недавнем радиообращении к россиянам, посвященном положению в сельском хозяйстве, он заявил о намерении начать "восстанавливать славу великой зерновой державы" и продать на мировом рынке около 10 миллионов тонн зерна.

Аграрный сектор РФ соберет в этом году "исключительно богатый урожай зерна — почти 80 миллионов тонн", подчеркнул глава государства. 1997 год, полагает он, показал, что сельхозпроизводство "вовсе не обязано быть убыточным", что "аграрный чиновник совсем не должен водить крестьянина за руку". Этот год "действительно обещает стать переломным для всего сельского хозяйства", считает Б.Ельцин.

Вместе с тем он признал, что в АПК "еще много проблем" и "аграрии, безусловно, имеют право требовать поддержки". "Государство помогает и будет помогать тем, кто своим трудом обеспечивает страну хлебом, мясом, молоком и другими продуктами питания", — сказал президент.

Необходимость этого, по его мнению, продиктована тем, что Россия "должна обеспечивать свою продовольственную безопасность". "Мы с этим уже серьезно столкнулись, когда получили зараженную британскую говядину с бельгийским клеймом", — напомнил Б.Ельцин.

Отметив изобилие на рынке разнообразного и доброкачественного отечественного продовольствия и сокращение за первое полугодие на 12% продовольственного импорта, глава государства заявил о возможности вывозить российские продукты "не только в страны ближнего зарубежья", но и "на мировой рынок тоже". "Нас там, конечно, не ждут. Нам рады не будут, — предупредил президент. — Но мы все-таки будем пробовать".

Депрессия в 53 миллиарда долларов. Для США за год

Депрессия ложится тяжелым грузом на современное общество и требует разработки новых лекарств для борьбы с ней. Такой вывод звучал в большинстве выступлений врачей-психиатров, собравшихся в Вене на Конференцию по вопросам невропсихофармакологии, сообщает агентство "Рейтер". Только в одних Соединенных Штатах за прошедший год депрессия стоила обществу 53 миллиарда долларов, в основном из-за невыходов людей на работу и снижения производительности труда. По мнению ученых, мировое сообщество более не вправе игнорировать эту серьезную и в отдельных случаях смертельную болезнь. По оценкам Всемирной Организации Здравоохранения, к 2020 году депрессия станет основной причиной невыходов на работу в развивающихся странах. В то же время, большинство больных депрессией высказывают недовольство своим лечением. Поэтому, как отмечают психиатры, необходимо разработать новые лекарства для лечения депрессий. Во время, конференции врачи также отозвались с оптимизмом о появившемся немногим более года назад новом лекарстве под названием "Ремерон", сообщает "Рейтер".

Духоўны скарб

"Панарама" — гэта ўзаемна добра

Беларуска-балгарскі дыялог працягваецца

Можна сказаць, што беларуска-балгарскія літаратурныя дачыненні, на рахунку якіх багатыя традыцыі і набыткі, годна вытрымалі выпрабаванне часам. Менавіта пра гэта гавораць факты. Летась у Балгарыі паспяхова прайшлі Дні беларускай літаратуры (сведчу як іх удзельнік). Сёлета ў маі ў нас шырока прайшлі Дні балгарскай культуры. На старонках часопісаў "Беларусь" і "Полымя" з'явіліся новыя пераклады з балгарскай паэзіі, у прыватнасці пераклады вершаў вядомага балгарскага паэта, пасла Балгарыі ў нашай краіне Марка Ганчава. А нядаўна, дзякуючы сумесным намаганням двух бакоў, беларускага і балгарскага, ажыццявілася яшчэ адна добрая справа — выйшаў у свет прысвечаны цалкам сучаснай беларускай літаратуры нумар аўтарытэтнага балгарскага альманаха "Панарама". Амаль чатырохсотстаронкавы, анталагічнага, па сутнасці, характару нумар (ён, дарэчы, аформлены рэпрадукцыямі карцін нашых вядомых мастакоў і ўзораў беларускага іканапісу) адкрываецца наступным зваротам да чытача: "Гэта першае па сваёй маштабнасці прадстаўленне беларускіх пісьменнікаў балгарскаму чытачу, што цікавіцца працэсамі, якія адбываюцца ў незалежнай Беларусі, духоўнымі каштоўнасцямі і перажываннямі яе народа, пошукамі беларускіх пісьменнікаў на сённяшні дзень — час глыбокага нацыянальнага адраджэння".

Адбыліся дзве прэзентацыі, прысвечаныя аб'яднанаму выпуску альманаха: адна ў Сафіі, у Доме федэрацыі дружбы (ледзь не ўвесь наяўны тыраж быў тут жа раскуплены!), другая — у Беларускім таварыстве дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі. Акрамя літаратараў і выдаўцоў, у іх прынялі ўдзел і бралі слова надзвычайныя і паўнамоцныя паслы — наш, Аляксандр Герасіменка, у Балгарыі, і балгарскі, Марка Ганчаў, у Рэспубліцы Беларусь.

Выхад беларускага нумара "Панарамы" і наладжаныя з гэтай нагоды прэзентацыі самым пераканаўчым, наглядным чынам прадэманстравалі сапраўдную — а не фальшывую, з прапагандысцкай, панславісцкай падкладкай — славянскую еднасць, узаемапрыцягальнасць і ўзаемадзеянне культур двух геаграфічна аддаленых народаў.

Шмат зрабіў — у арганізацыйным і творчым плане — для з'яўлення выпуску "Панарамы", прысвечанага беларускай літаратуры, яе даўні сябар, шырока вядомы ў сябе на Радзіме паэт, празаік і публіцыст, старшыня таварыства "Балгарыя — Беларусь" Стэфан Паптонеў. Ён выступае ў нумары і як вядучы рэдактар, і як перакладчык, і як аўтар публіцыстычных нататак. З мэтай падрыхтоўкі выпуску, збору матэрыялаў для яго С.Паптонеў прыязджаў спецыяльна ў Мінск. Была магчымасць сустрэцца, пагутарыць, успомніць, абмяняцца думкамі пра надзённае. Адну з гутарак прапаную ўвазе чытачоў "Народнай волі".

* * *

А.В. Рады бачыць і вітаць цябе, Стэфан, на беларускай зямлі. Як у нас кажуць, колькі лет, колькі зім!.. Сапраўды — колькі?

С.П. Не быў у Беларусі амаль адзінаццаць гадоў. Прызнаюся: засумаваў па вас. Па беларускіх сябрах і краявідах.

А.В. Ведаю пра тваё добрыя адносіны да маёй Беларусі, да яе літаратуры, пра тваю нязменную прыхільнасць да беларускай тэмы. Памятаю тваё прызнанне: "Беларуская тэма стала часткай маёй творчай біяграфіі, а сама Беларусь — часткай біяграфіі грамадзянскай..." Памятаецца твой першы прыезд да нас, наша паездка ў Хатынь. Ты слухаў хатынскія званы, чытаў і запісваў у блакнот надпісы на комінах і потым рашуча сказаў: "Буду пра гэта пісаць! Пра гэта павінны ведаць у Балгарыі!"

С.П. Так і зрабіў. Так пачыналася мая кніга "Беларусь — белая балада". Потым, як ты ведаеш, былі іншыя прыезды, новыя паездкі па тваёй краіне. Наведаў Брэст, месцы партызанскіх баёў на Палессі і на тваёй Віцебшчыне... На адным з мемарыяльных знакаў раптам убачыў словы Хрысты Боцева: "Хто падае ў бітве за свабоду, той не памірае". Можа быць, менавіта ў гэты момант адчуў, усвядоміў, наколькі шмат агульнага ў драматычным лёсе нашых народаў.

А.В. Нядаўна ў адной гістарычнай працы напаткаў цікавы факт: адзін з саратнікаў Кастуся Каліноўскага, актыўны ўдзельнік паўстання 1863 года Валяр'ян Патапенка звяртаўся ў 1877 годзе да ўладаў з сібірскай ссылкі з просьбай, каб яго накіравалі "за ўласны кошт" на вайну з туркамі — прыгнятальнікамі балгар.

С.П. Ну вось. Невыпадкова ж цягнула на Беларусь, задумваліся і стваraліся кнігі, звязаныя з беларускімі ўражаннямі.

А.В. Апошняя так і называлася: "Беларуская восень"...

С.П. Так. І пісаў я ў ёй яшчэ пра восень "чыстую", дачарнобыльскую. А калі прыехаў да вас восенню восемдзесят шостага года і пачуў слова "зона" — амаль з фізічнай вастрынёй адчуў прысутнасць на беларускай зямлі чарнобыльскай бяды. Напісаліся радкі пра Чарнобыль, пра тое, як радыяцыя "становіцца паміж намі, паміж намі і нашымі дзецьмі, паміж чырвонымі і белымі крывянымі цельцамі". Праўда, верш гэты не змог адразу надрукаваць. У нас, як і ў вашай краіне, чарнобыльская тэма была напачатку пад забаронай.

А.В. У нас і цяпер, як гэта табе ні здасца дзіўным, і некаторыя іншыя тэмы лічацца "крамольнымі". З пункту гледжання ўладатрымальнікаў. Вы з Найданам Вылчавым мяркуеце змясціць у "Панараме" пераклад аповесці Васіля Быкава. А ты ведаеш, што наша выдавецтва адмовілася — па загаду "зверху" — выдаваць яго кнігу?

С.П. Не, не ведаю. Хацеў бы зрабіць інтэрв'ю з Васілём Уладзіміравічам для часопіса. У нас, як ты ведаеш, яго чытаюць і высока цэняць.

А.В. Ты, як мы ўжо згадалі, не быў у нас амаль адзінаццаць гадоў. І прыехаў на гэты раз у іншую ў пэўным сэнсе краіну, у незалежную, суверэнную Рэспубліку Беларусь. Згодна з Канстытуцыяй, яна нават лічыцца дэмакратычнай, прававой дзяржавай. Як табе ўяўляецца будучыня нашых дэмакратый — балгарскай і беларускай?

С.П. Я ў свой час з радасцю ўспрыняў вестку пра тое, што Беларусь набыла дзяржаўную незалежнасць. Але вось пра што я часта думаю. Вопыт паказвае, што мала атрымаць незалежнасць, яе трэба яшчэ ўтрымаць, адстаяць яшчэ трэба. Справа ў тым, што мы, маленькія народы, нешта накшталт невялікіх рыбін у бязмежным акіяне сусветнай супольнасці. Дзе, як вядома, плаваюць і рыбіны вялікія, у тым ліку драпежныя, гатовыя праглынуць меншых ды слабейшых.

А.В. А калі перакласці метафару на палітычную мову...

С.П. Маю на ўвазе сусветную тэндэнцыю да уніфікацыі — эканамічнай (валютнай), культурнай, духоўнай. Асабліва небяспечная гэтая тэндэнцыя для такіх краін, як нашы, дзе сыходзяцца, перакрыжоўваюцца розныя гісторыка-цывілізацыйныя фактары, культурныя і рэлігійныя ўплывы. І таму, падтрымліваючы рэформы, выступаючы за дэмакратычныя пераўтварэнні, мы мусім памятаць пра захаванне сваёй нацыянальнай тоеснасці, адметных нацыянальных каштоўнасцей.

А.В. Ну калі ты, балгарын, так лічыш, дык нам, беларусам, і пагатоў трэба трымацца такога крэда.

С.П. Я быў у паэтычным тэатры Галіны Дзягілевай. Пазнаёміўся з яе монаспектаклем...

А.В. Які прысвечаны памяці аднаго з апосталаў нашага адраджэння Івана Луцкевіча?

С.П. Так. Мне вельмі спадабаўся спектакль, спадабалася, што вы так настойліва гаворыце пра сваё адраджэнне, сваю незалежнасць, звяртаецеся да сваёй гістарычнай спадчыны. Але — калі мы ўжо загаварылі пра тэндэнцыі, пра будучыню — праблемы палягаюць не толькі ў гэтай плоскасці (нацыянальна-этнічнай), а і ў плоскасці сацыяльнай. Узяць, да прыкладу, такую з іх, як праблема вялікіх гарадоў. У Лондане за апошні час колькасць насельніцтва змяншалася і зменшылася недзе з 10 да 7 мільёнаў. А ў нас — наадварот, гарады раслі і працягваюць расці. І разам з імі растуць адчужэнне, ананімнасць, злачыннасць, страта пачуцця зямлі, пачуцця прыроды, пачуцця рэальнасці.

А.В. Бог стварыў вёску, а людзі — горад.

С.П. Паўтары... Запішу і выкарыстаю ў якасці эпіграфа.

А.В. Існуе такое выслоўе. Я некалі сустрэў яго, калі не памыляюся, у адным з лістоў Францішка Багушэвіча... Скажы, а што, на твой погляд, залежыць ад нас, пісьменнікаў? Якую ролю ў вырашэнні лёсу нашых народаў заклікана адыграць наша, мастакоўскае, слова?

С.П. Адзін усходні філосаф сказаў: калі словы губляюць свой першапачатковы сэнс, народ губляе сваю свабоду. Калі гэта сапраўды так, то ад слова, значыць, залежыць шмат што. Толькі мы павінны — і ў гэтым, думаю, наша задача — вяртаць яму страчаны сэнс. Як, якім чынам гэта лепш рабіць? Цяжка сказаць. Тут я застаюся "рэалістычным песімістам".

А.В. Тым не менш твой прыезд, твая місія, працяг нашага даўняга супрацоўніцтва — гэта ўжо добры знак і нават, магчыма, знак таго, што мы не трацім надзеі і звязваем яе, сваю надзею, са словам — напісаным, надрукаваным, узаемаперакладзеным (з адной мовы на другую). Сбогом, до нова среща! — Да новай сустрэчы!..

Сапраўды, да новай сустрэчы, балгарскія сябры!

Анатоль ВЯРЦІНСКІ.

***Сбогом, до нова среща! — балг., менавіта так чуецца і пішацца (сбогом — бывай).**

Наши и ихние

Грех на зеркало пенять,

или Что думают о журналистах за "бугром" и у нас...

Интересные вещи иногда узнаешь из "забугорной" периодики. Оказывается, в самых что ни на есть демократических Соединенных Штатах Америки многие коренные (или "не очень" коренные) американцы просто-таки откровенно недолюбливают тамошнюю... прессу! Мало того — результаты недавнего опроса общественного мнения свидетельствуют: всё большее число жителей США с каждым днем начинает испытывать к представителям "четвертой власти" чувство куда глобальнее обыкновенной неприязни: дело доходит не то чтобы до презрения — до прямой ненависти к господам "писаришкам"!..

Так, свыше 40 процентов из 3000 американцев и американок, опрошенных социологами Центра по изучению общественных связей прессы, поголовно убеждены, что склонностью к журналистской деятельности от природы главным образом наделены... "наглые и назойливые люди"! Далее: трое из десяти респондентов категоричны в суждении, будто "журналисты, как правило, более циничны, тенденциозны и жестокосердны, нежели остальные граждане", а каждый пятый, например, придерживается непоколебимого мнения, что "все представители пишущей братии — народ бесчестный и лукавый"! Ну и наконец, 84 процента "отдавших голос" с ходу согласились с исторически консервативным утверждением, будто "государство обязано принять те или иные меры для обуздания распоясавшейся прессы".

Вот ведь как, уважаемые соотечественники: у них там, за океаном, понимаешь ли, с газетных полос постоянно льются лишь однозначные "ложь, наглый цинизм и лукавая клевета". Не-е, слава Богу, наша, отечественная, пресса соответственно куда правдивее, порядочнее и если уж выдает информацию, то — сугубо по фактам!..

Сказал, допустим, белорусский глава на открытии "базара славян", что "в нашей стране любой молодой талант будет поддержан и не останется незамеченным", — сию "святую" правду честные СМИ так же честно и растрезвонят! На первых полосах. Жирным курсивом. А как иначе? Мы ведь не то что "в корягу заврaвшиеся коллеги из всяких там "таймсов" и "постов", мы — не продажные западным кошелькам"!..

Впрочем, парадокс-то как раз в том и состоит, что — вернемся под статую Свободы — 51 процент опрошенных вышеупомянутым центром американцев уверенно заявил следующее: "При всех своих недостатках пресса в целом отражает реальную ситуацию в США и не скрывает фактов".

Что ж, не считая оставшихся интервьюированных, можно смело вынести окончательное резюме: 51% за прессу, а 40% против оной — это разве не показатель истинной "чэснасці" деятельности журналистов, творящих под президентством Билла Клинтона?!

А что творят в массе своей белорусские журналисты под иным президентством — не мне вам объяснять...

Александр ЗОТОВ.

Документ

Сталин был агентом царской охранки

"Вождь всех времен и народов" Иосиф Сталин, который почти тридцать лет руководил советским государством, в 1906 году был завербован царской охранкой и вплоть до своего избрания в ЦК партии в 1910 году поставлял жандармерии "ценные агентурные сведения", утверждается в документе, фотокопия которого впервые появилась в России.

Ее случайно обнаружил исследователь, публицист и профессор Московского государственного строительного университета Юрий Хечинов во время недавней работы над архивом младшей дочери великого русского писателя Льва Толстого — Александры Львовны. Архив находится в Толстовском фонде в местечке Вэллей Коттедж под Нью-Йорком.

Документ, предоставленный Хечиновым агентству ИТАР-ТАСС, является письмом заведующего особым отделом департамента полиции Еремина, направленным им летом 1913 года под грифом "Совершенно секретно. Лично" начальнику Енисейского охранного отделения Алексею Железнякову.

"Милостивый государь Алексей Федорович. Административно высланный в Туруханский край Иосиф Виссарионович Джугашвили-Сталин, будучи арестован в 1906 году, дал начальнику Тифлисского Г.Ж. Управления ценные агентурные сведения. В 1908 году начальник Бакинского охранного отделения получает от Сталина ряд сведений, а затем по прибытии Сталина в Петербург, Сталин становится агентом Петербургского окружного отделения", пишет Еремин и добавляет, что "работа Сталина отличалась точностью, но была отрывочной".

Париж — Брюссель, Брюссель — Париж: путешествие туда и обратно

Парижский музей Орсэ и Музей изобразительного искусства города Гент ежегодно проводит в Гран Пале выставку под названием "Париж — Брюссель, Брюссель — Париж". Она рассказывает о культурных связях между Францией и Бельгией в период с 1848 по 1914 г. В программе — выставки "Реализм", "Импрессионизм", "Символизм" и "Новое искусство".

"Что вы хотите? Это же настоящий шедевр", — так сказал бельгийский министр и коллекционер Жюль Ван Прат, увидев картину знаменитого французского художника Милле "Анжелюс". Что, однако, не помешало ему обменять ее на другую картину этого же живописца. "Действительно, глядя на крестьян, которые прервали работу, чтобы склониться в вечерней молитве, так, кажется, и слышишь удары колокола, зовущие на вечернюю службу в близлежащую церковь; этот вечный колокольный звон в конце концов начал мешать мне", — так объяснил свое решение Ван Прат. В 1860 г. Милле продает всю свою коллекцию бельгийскому торговцу Артуру Стевенсу. Поэтому нет ничего удивительного, что его картины, включая "Анжелюс", представлены на недавно открытой в Гран Пале выставке "Париж — Брюссель, Брюссель — Париж".

Устроители выставки постарались воссоздать атмосферу бельгийских авангардных салонов. Экспозиция насчитывает 450 экспонатов, представляющих такие разные виды искусства, как живопись, скульптура, архитектура, декоративное искусство, литература и музыка. Выставка была организована музеем Орсэ и Музеем изобразительного искусства Гента при участии Фламандской и Французской общины Бельгии. С 6 сентября по 14 декабря 1997 г. выставка пройдет в Генте.

Богатый обмен

Бельгия стала самостоятельным государством в 1830 г. Благодаря географической близости с Францией, общему языку и либеральной политике, она быстро становится местом встреч французских писателей и художников. Во Франции один кризис сменяется другим: революция 1848 г., переворот 1851 г., война в 1870 г., Парижская Коммуна в 1871 г. Некоторые французские писатели, например Виктор Гюго, находят в Бельгии пристанище. Страна притягивает множество путешественников, горящих желанием проникнуться атмосферой старинных фламандских городов и познакомиться с Рембрандтом и барокко.

С другой стороны, бельгийские художники, вдохновленные работами своих французских коллег, устремляются на завоевание очага европейского искусства — Парижа. Столица открывает могущество бельгийского символизма и декоративную дерзость нового искусства. Выставка состоит из четырех разделов, раскрывающих богатство франко-бельгийских взаимосвязей. Первый раздел посвящен историческому направлению в искусстве, второй — реализму и модерну, за ними идет символизм, и четвертый раздел — социальное и новое искусство.

Для иллюстрации исторического направления в искусстве были отобраны произведения таких художников, как Тиссо. Это же направление в архитектуре представлено на примере творчества Бетюна. Этот период характеризуется возрождением интереса к национальному прошлому. Бельгийские художники ищут в нем поддержку в национальном самоопределении, французы же — отдохновения от политических потрясений.

В разделе выставки, посвященном реализму, выставлены работы пейзажистов Барбизонской школы. Среди них — Теодор Руссо, писавший с натуры. Эта школа получила особое признание в Бельгии. Под ее влиянием здесь рождается школа Тервюерена. Особое место на выставке занимают работы Курбе — певца повседневности. Художник неоднократно гостил в Бельгии. Когда соотечественники отвернулись от него, он организует свои выставки здесь. Точно так же после провала в 1872 г. во Франции импрессионисты получают прекрасный прием в Бельгии.

В Брюсселе "Кружок XX", а затем "Свободная эстетика" организуют выставки Моне, Ренуара, Сезанна, Мане (его картина "Балкон" среди экспонатов выставки), Сера, Синьяка и Писсаро. Многие бельгийские художники, назовем имена Энсора и Вогеля, вдохновлялись творчеством французских импрессионистов. Пребывание Родена в Брюсселе с 1871 по 1877 г. сыграло большую роль в творческом становлении скульптора, именно здесь происходит его решительный поворот к современной скульптуре. На выставке представлен первый шедевр Родена "Бронзовый век".

Возникшее как протест против натурализма и реализма движение символизма способствует богатому культурному обмену между бельгийскими (Метерлинк, Роденбах, Верхарн) и французскими (Бодлер, Верлен, Малларме) писателями и поэтами, бельгийскими (Леке, Франк) и французскими (Форе, Дебюсси) музыкантами; а также между архитекторами-декораторами оперных и балетных театров, художниками и иллюстраторами обеих стран.

Многие художники-реалисты воспевали в своих произведениях рост капитализма и его влияние на жизнь общества. Работы скульпторов Далу и Менье и художников Фредерика и Лармана наглядно демонстрируют новый взгляд на труд. Новое искусство утверждает роль прекрасного в повседневной жизни, придавая тем самым социальную направленность архитектуре и декоративному искусству. Экскурсия-путешествие между двумя культурами заканчивается в зале, где представлены мебель, афиши, керамика, ткани...

Флоранс РЕЙНАЛЬ.

Шчыра

Матуля-Беларусь, даруй неразумным сынам і дачкам тваім здраду...

Добры дзень, паважаная рэдакцыя! Вялікі дзякуй усім тым, хто працуе ў рэдакцыі, прыкладае шмат намаганняў, каб газета хоць за мяжой, але друкавалася, каб даходзіла да нас, чытачоў!

Лічу, што газета "Народная воля" — гэта лекі для нашых душ, яна дапамагае нам перажыць чорныя дні, тую бяду, якая цяпер пануе на Беларусі.

Пры камуністах з нас усіх выхоўвалі "дзетдомаўцаў", прывучалі да думкі: няма ў цябе роднай краіны-матулі, а ёсць 15 рэспублік-сясцёр і кожную з іх, калі хочаш, можаш лічыць сваёй маткай. Забудзься пра сваю нацыянальнасць, мову, гісторыю сваёй краіны, галоўнае, добра працуй і ні пра што не думай. А "наверсе", у Маскве, якая з'яўляецца сапраўднай маткай і табе, і кіргізу, і грузіну, і чачэнцу, і яшчэ шмат каму ў межах і за межамі СССР, пра ўсё падумаюць самі і абавязкова ашчасліваць цябе калі-небудзь, а калі не дачакаешся шчасця ты, спадзявайся, што дачакаюцца твае дзеці, унукі...

Так і жылі шмат гадоў, і прыйшло абяцанае "шчасце" не толькі для дзяцей, унукаў, але і на шмат будучых пакаленняў. Толькі называецца гэта "шчасце", гэты "падарунак за добрую працу" вельмі страшна — Чарнобыль. Вось чаго мы дачакаліся ад той, якую лічылі сваёй маткай!

Атруціла мачыха нашу зямельку, пакрыўдзіла нашу матулю-Беларусь, а мы маўчым, нам не шкада, душа ў нас не баліць! Больш таго, калі пасля падзей 1991 года народы былога СССР вярнуліся да сваіх матуль, сталі будаваць свае хаты, працаваць на карысць сваёй Радзімы — многія беларусы і цяпер адварочваюцца ад сваёй матулі-Беларусі і шукаюць чужую цётку, якая паабяцае накарміць і абагрэць іх...

Матуля наша, родная Беларусь! Даруй неразумным сынам і дачкам тваім іхнюю здраду Табе! Не будуць яны шчаслівымі з мачыхай пры жывой матцы, не! І абавязкова калі-небудзь зразумеюць гэта і кінуцца ў Твае абдымкі, вымольваючы ў Цябе даравання!

Галоўнае, каб хапіла ў Цябе сіл, любая Беларусь, перацярпець і гэтую навалу і застацца жывой да таго часу, як абдумаюцца дзеці Твае!

Божа, барані нашу Маці — Краіну!
Жыві, любая Беларусь!

Беларусачка.

P.S. *Ніколі не пісала ў газеты, выбачайце, калі ласка, за стыль. Я працую ў дзіцячым садку выхавацелем, муж — токарам на МТЗ. Маем двух сыноў: студэнта ВНУ і школьніка старэйшых класаў. Такая вось звычайная сям'я беларусаў. Сапраўднае прозвішча няхай застаецца ў рэдакцыі.*

На жыццёвых скрыжалях

Міхась ПАРАХНЕВІЧ

Чорны захад

Перад захадам сонца
Ёсць хвіліны тугі.

Пятро Глебка

У палаце пакуль што мы ўдвух. Побач два ложкі, акуратна засланыя нястомнымі рукамі нянечак, чакаюць новых пацыентаў. З ложка, што каля акна, учора выпісаўся Гардзей Мітрафанавіч — задужа наравіты і буйнатвары дзяцюк, які ў далёкім мінулым быў камандзірам партызанскага атрада, потым знаходзіўся на розных наменклатурных пасадах: узначальваў МТС, кіраваў саветамі раёна, потым перавялі ў Мінск, дзе ён доўгі час займаўся бытавымі праблемамі вобласці, а на пенсію пайшоў з пасады дырэктара хлебазавода. У Гардзея Мітрафанавіча за якіх-небудзь два тыдні напрактыкаваныя хірургі "павыганялі" з мачавога пузыра каменьчыкі, пацыент адразу акрыяў, павесялеў і, кладучы ў сумку свае рэчы, басавітым голасам гаварыў не нам, а "нейкім іншым":

— Яшчэ мы з вамі паганяем піўка і яшчэ чаго-небудзь знойдзем.

Другому пацыенту — Аляксею Макаравічу — не давялося з палаты выбрацца дадому: цыроз печані яго, страшэнна жоўтатварага, канчаткова даканаў на ложку...

Майго суседа пасля абпраменьвання ў Бараўлянах прывезлі сюды на далечванне. Ссохлы, як той таран, і жоўты, як скарынка падпаленага батона, ён вось ужо тыдзень моўчкі, скурчыўшыся, праляжаў у ложку, ціха, амаль шэптам выклікаючы белымі ссохлымі губамі то медсястру, то санітарку, і тады я падхопліваўся з ложка і ішоў па доўгім калідоры, дзе ў канцы гарэла дзяжурнае святло. Медсястра спрасонку хутчэй хапала шпрыц, каб уколам зменшыць боль хвораму, санітарка ўзбройвалася "вуткай", просцінамі і цыраткай, каб хворы зрабіў сваю справу, а потым выцерці яго, падаслаць сухое. І так кожны дзень, кожную ноч. Калі я гляджу на суседа ў поўнай ягонай аголенасці, то перад вачыма міжволі паўстаюць кадры кінахронікі пра ахвяры канцэнтрацыйных лагераў: настолькі нязлечная хвароба — рак прамой кішкі — так бязлітасна-прагна магла "абглытаць" усе мяккія тканкі некалі здаровага цела...

Штодня да суседа прыходзіла з густам апранутая, высокая і стройная жанчына. Яе прывабны твар, ярка-жывыя не па ўзросту вочы, здавалася, нейкім чароўным, нябачным святлом напаўнялі нашу змрочную палату, якую толькі пры захадзе сонца краналіся апошнія прамяні. Жанчыну звалі Верай Аксёнаўнай, да самой пенсіі яна працавала ў канструктарскім бюро. Муж быў дырэктарам завода. Разам некалі канчалі тэхнікум, потым — інстытут. Ад Веры Аксёнаўны я і даведаўся, як завуць яе мужа, майго суседа па палаце, — Антон Сямёнавіч. Вера Аксёнаўна, мусіць, ад медсясцёр даведалася пра маё "ад'ютанцтва" ў адносінах да яе мужа, таму вельмі дзякавала мне і пакінула нумар свайго хатняга тэлефона "на ўсялякі выпадак". Мне ж, прызнацца, вельмі хацелася хутчэй скончыць сваё лячэнне, хутчэй падацца дамоў.

У бальніцы з усіх дзён тыдня мне болей падабалася нядзеля: няма доўгіх і нудных абходаў, поўнасцю адсутнічаюць усе працэдуры і ты можаш цэлы дзень спаўна прысвяціць самому сабе: глядзець любімую тэлеперадачу, чытаць, рабіць доўгія прагулкі па прыбальнічным скверыку. І вось сёння нядзеля, дакладней — яе канец, пятая гадзіна вечара.

— Вера, Вера! — ціха паклікаў Антон Сямёнавіч. Ён павярнуўся на левы бок і дзіўна ўставіўся ў мяне.

— Я ваш сусед па палаце, Антон Сямёнавіч, — кажу яму. — Можа трэба якая падмога?

— Падайце, калі ласка, мінеральнай вады.

З мяккага бутля, што стаяў на століку, я наліў поўную шклянку слуцкай мінеральнай. Антон Сямёнавіч няспешна папіў праз трубачку, вочы яго павесялелі, ажывіўся пажоўклы твар. Вось тут мы слова за слова і разгаманіліся. Больш гаварыў Антон Сямёнавіч, і я добра разумеў яго: за ўсе доўгія часіны маўчання чалавеку трэба было як мага болей выгаварыцца. Мяне ўзрушыла не тое, што ён лаўрэат Дзяржаўнай прэміі, што доўгі час кіраваў калектывам буйнога завода. За сваё жыццё я сустракаўся не з адным выпадкам, калі розныя там узнагароды ўручаліся далёка не па заслугах, а пасады даваліся па прынцыпу вядомых ленінскіх кухарак... Маё нутро перавярнуў сам жыццяпіс Антона Сямёнавіча. Скручаны хваробай, што называецца, у бараноў рог, ён паўставаў перада мной моцнай, мэтанакіраванай, няскоранай фігурай на каламутнай, ледзяной, бесчалавечай плыні нашага жыцця. Калі да вайны ў трыццаць сёмым Антону было чатыры гады, а ягонаму брату Косціку — адзінаццаць, на іх сям'ю нечакана абрушылася чорная навала: ягонага бацьку — начальніка вакзала — паднялі сярод ночы чэкісты і павезлі ў "чорным воране" ў невядомым накірунку. Так сям'я стала сям'ёй "ворага народа". Чацвёртакласніку Косціку не давалі ў школе праходу, і ён штодзень заплаканы вяртаўся дамоў, а часам з сінякамі і гузакамі на твары, на галаве. Даставалася і маці, якая працавала медсястрой у раённай бальніцы. Яе трыццаці пяці гадоў было дастаткова, каб па вачах, па ўхмылках сваіх саслужыўцаў бачыць, адчуваць іх адкрытую непрязнасць і нават варожасць. Заўсёды бадзёрая, вясёлая, гаваркая, цяпер Алена Фамінічна хадзіла па бальнічным калідоры, па палатах, дзе ляжалі хворыя, цішэй вады, ніжэй травы.

У ліпені сорак першага медсястра Алена Фамінічна разам са стралковым палком адступала ў напрамку Магілёва. Там, казалі, згуртаваліся лепшыя нашы падраздзяленні, якія дадуць дастойны адпор гітлераўцам. Аднак да Магілёва так і не дабраліся: пад Бабруйскам полк быў акружаны і разгромлены. Алену Фамінічну выратавала тое, што яна была моцна паранена. Страціўшы шмат крыві, ад чаго ў вачах мітусіліся-скакалі чырвоныя і зялёныя кругі, жанчына ледзь дабралася ў свае Асіповічы, акупіраваныя немцамі. У добрых суседзяў знайшлі надзейны прытулак яе сыны. Усе разам вярнуліся ў ранейшае жытло — двухпакаёўку ў старым бараку. Як і да вайны, пайшла працаваць у сваю бальніцу медсястрой. Тут цяпер лячылі пераважна параненых ці хворых немцаў. Галоўная думка заўсёды не пакідала Алену Фамінічну: трэба хоць як ды клапаціцца пра дзяцей, каб у іх быў кавалачак хлеба, бульбіна. Неаднаразова наказвала сынам: калі, крый Божа, з ёй што-небудзь здарыцца, то неадкладна дабірайцеся ў Пухавічы да дзеда, да бабулі... Яе чуйнае сэрца быццам адчувала тое трагічнае, якое павінна надарыцца, таму неднойчы гаварыла сынам: "Тады адразу едзьце ў Пухавічы да бабулі, да дзядулі".

Нечакана ў акно іх кватэры нехта пастукаў. Была зімовая ноч сорак другога. Праз парог у кажушку, у валёнках ступіў зарослы густой чорнай шчэццю дзяцюк. Загадным тонам папрасіў у Алены Фамінічны медыкаменты. Потым заглядваў яшчэ і яшчэ, Алена Фамінічна штораз уручала яму лякарствы, якія потым праз сувязных перадаваліся ў лес партызанам. Так працягвалася амаль год. І тут сям'ю нечакана напаткалі два няшчасці, а дакладней — дзве трагедыі. Пры аблаве быў схоплены карнікамі і адпраўлены ў Германію пятнаццацігадовы Косця, і ў той жа дзень гестапаўцы проста ў бальніцы забралі Алену Фамінічну і пасля допытаў і катаванняў разам з падпольшчыкамі расстралялі ў гарадскім кар'еры.

Маленькі Антон хутчэй скіраваўся ў Пухавічы. Усяго спаўна давялося глытнуць — і голаду, і холаду. І ўсё ж перажыў акупацыю, дачакаўся нашых. Пераросткам пайшоў у першы клас. Справа ўся была, мусіць, у генах, бо ўжо пасля заканчэння першай чвэрці настаўніца не без падстаў перавяла Антона ў другі клас. Сямігодку ён скончыў з пахвальным лістом, а вось бруд, што ён — сын "ворага народа", так і не быў змыты з ягоных вострых кволых плячэй. Класны Павел Міхайлавіч параіў Антону асабіста з'ездзіць у Асіповічы, зайсці ў мясцовы аддзел МДБ. "Раскажы ўсё пра брата, а галоўнае пра маці, расстраляную фашыстамі, — навучаў класны Антона. — Табе за маці павінны спаўна заплаціць за усе гады, ты ж, наколькі я ведаю, сядзеў на нішчымнай бульбе, не атрымліваў ні капейкі..."

З'ездзіў у Асіповічы, у прахожых дапытаўся пра патрэбны адрас — і вось ён у пакоі, за сталом якога сядзіць афіцэр. На ягоных плячах — жоўтыя пагоны з палоскамі васільковаго колеру пасярэдзіне, чатыры зорачкі, якое гэта званне — тады Антон не разбіраўся ў гэтым. Антон завучана расказаў пра сваю маці, пра брата, які быў адпраўлены ў Германію і дасюль пра яго ніякіх вестак. "Пра твайго брата я нічога табе сказаць пакуль не магу, ідзе праверка, — гаварыў капітан МДБ (па тым часе было Міністэрства дзяржаўнай бяспекі), а вось пра маці трэба сказаць наступнае: усё ж яна працавала на немцаў у нямецкай бальніцы. А як там было на самой справе — яшчэ праверым-пераправерым..."

Так ні з чым і вярнуўся ў Пухавічы Антон, а праз дзён колькі паехаў у Мінск здаваць дакументы для паступлення ў аўтамеханічны тэхнікум. Конкурс — пяць чалавек на месца, і ўсё ж Антон паступіў. З першых жа дзён, як кажуць, зубамі і нагамі ўчапіўся ў навуку. Ад недаядання кружылася галава, часам хацелася ўпасці на вуліцы, на тэхнікумаўскім калідоры, і каб такое раптам не здарылася, кемлівы Антон прыдумаў для сябе маленькую хітрасць: ідучы на заняткі, раніцою не снедаць, а ў абед трошачкі болей раскашэльвацца.

Тэхнікум Антон скончыў паспяхова, атрымаў дыплом з адзнакай. Паслалі на завод наладчыкам. Наладчык на вытворчасці — тое самае, што сяржант сярод вайскоўцаў. У Антона хапала кемлівасці і ўмельства адрэгуляваць, пусціць самы складаны станок, а ў вельмі крытычны момант, калі такое здараецца, наладчык тут жа падменіць токара, шліфоўчыка, фрэзероўшчыка. Ужо будучы майстрам, паступіў у політэхнічны на вячэрняе аддзяленне. Як толькі абараніў дыплом з адзнакай, выклікалі ў партком, прапанавалі пасаду начальніка аднаго з буйных цэхаў завода.

— Вы, Антон Сямёнавіч, і арганізатар выдатны, і спецыяліст шырокага профілю, — гаварыў за доўгім сталом, за якім сядзела ўся заводская "верхаводзь", сакратар парткома. — Вось толькі ў партыю трэба паступаць. Абавязкова. Як жа вы, беспартыйны, будзеце навучаць-скланяць камуністаў свайго цэха, не будучы партыйцам? А калі калектыў цэха выйдзе, скажам, перадавіком у сацыялістычным спаборніцтве і вам трэба будзе выступіць перад актывам завода, падзяліцца вопытам сваёй працы. І вось — беспартыйны Антон Сямёнавіч на трыбуне, так і гэтак навучае камуністаў. Ці няпраўда, што неяк парадаксальна атрымоўваецца, не ў нагу з нашай рэчаіснасцю...

Каб адбіцца ад дыпламатычнай атакі сакратара парткома, Антон Сямёнавіч з глыбіні душы, як гэта цяжка ні было яму, выкарыстаў свой галоўны козыр, прызнаўшыўся, што ён не хто іншы, а сын "ворага народа". Так, так, і ад гэтага нікуды не дзецца. Наступала, як у тым гогалеўскім "Рэвізоры", нямая сцэна і ўсё ж з-пад ягоных ног не маглі выбіць лесвіцу, што паступова ўздымала яго вышэй і вышэй. Нават тады, калі ў самай высокай інстанцыі яго выклікалі з прычыны прызначэння дырэктарам завода. Спачатку "вярхоўны" лагодненька і з усмешкай намякнуў пра ягоны "беспартыйны пракол", і калі Антон Сямёнавіч спакойным ураўнаважаным голасам пачаў гаварыць, што сама сабою партыйнасць яшчэ не галоўны вынік у нашым агульнадзяржаўным механізме, што кожны слухач гуртка палітасветы добра ведае пра справы беспартыйных Шапашнікава і Горнага, "вярхоўны" рэзка рассек перад сабою далонню паветра і ажно крыкнуў:

— Гэта дэмагогія і не больш. Адным словам, рабіце з нашай размовы вывады...

Антон Сямёнавіч так і не зрабіў вывадаў, і яго ўсё ж прызначылі дырэктарам, узяўшы пад увагу той факт, што ён усе ж да зарэзу патрэбны кадр. Праз колькі год праца Антона Сямёнавіча была адзначана Дзяржаўнай прэміяй Рэспублікі Беларусь. Трывала сталі на ногі дачушка і сын — дачушка за мяжой на дыпламатычнай рабоце, дваццацісямігадовы сын — кандыдат фізіка-матэматычных навук, навучае студэнтаў ва універсітэце...

Расказваючы пра свой жыццёвы цяжкі шлях, Антон Сямёнавіч штохвіліны выціраў ручнікам спацелы твар. Унутры я вінаваціў сябе, што гэтак доўга слухаў душэўную споведзь гэтага надзвычай цікавага, але дужа ж хворага чалавека.

У шырокае акно палаты, заходзячы, бліснуў апошні прамень, і тут жа пачало змяркацца. Чорны захад, чорны захад! Што, якую навіну ты прынясеш у нашу палату заўтра, паслязаўтра. Нават гэтай ноччу...

На калідоры пачуўся знаёмы голас раздатчыцы: яна клікала "здаровых" хворых на вячэру. Такім, як Антон Сямёнавіч, носяць у палату, кормяць іх з лыжкі, быццам у яслях гадавалых дзяцей, проста ў ложку. Сусед слабым голасам папрасіў паправіць падушкі. Я прыўзняў яго, узбіў кулаком зляжалае пад навалкамі пер'е і паклаў сівую галаву Антона Сямёнавіча на "ўзвышша".

І вось я ў калідоры за столікам. Перада мной талерка манкі, дзве лусты хлеба — белага і чорнага, кубак чаю і порцыя масла ў форме вядомых цукерак "Батончыкі". Пяць хвілін — і ад вячэры нічога не засталося. Баляць-смыляць ногі, ломіць рукі пасля даўняй аўтамабільнай катастрофы, а вось на страўнік, дзякуй Богу, ніякіх скаргаў няма. Калі б быў магам-чарадзеем, то хоць бы на адзін дзень паставіў бы на сваё месца свайго аднагодку, жахлівага мучаніка, чысцейшага бессярэбраніка Антона Сямёнавіча...

Вяртаюся ў палату, кідаю позірк на суседні ложак. Падалося, што Антон Сямёнавіч неяк дзіўна, ненатуральна раскінуў у бакі ссохлыя жылістыя рукі. Шырока раскрыты рот, вочы застыла ўставіліся ў столь. Падскокваю, тармушу Антона Сямёнавіча за плячо, хоць ведаю: ужо дарэмна... Тады я заплюшчваю халодныя вейкі, і ў гэты момант мне хочацца крыкнуць. Крыкнуць на ўсю палату і тым самым як бы кінуць праклёнце-выклік дзікай несправядлівасці, жорсткасці, хцівасці, што яшчэ ўчэпіста трымаюцца за сваю існасць. Аднак няма голасу, ён недзе застраў глыбока, на самым донцы горла. Тады я моўчкі імчу па калідоры да дзяжурнай медсястры. Яна за столікам, па маім твары ўсё зразумела. Дрыготкай рукой здымаю тэлефонную трубку, набіраю патрэбны нумар. Пачуўся знаёмы жаночы голас Веры Аксёнаўны.

— Вера Аксёнаўна, — ціха кажу ў трубку. — Гэта з трыццаць другой палаты...

Глыбокае ўздыханне, ледзь чутны голас праз слёзы:

— Зараз еду.. Зараз...

— Божа! Які ты сёння чорны, захад!

Стоп-кадр

Этот веселый цыганский танцевальный коллектив на самом деле совсем не цыганский. Оксана Мазай, Илона Михолап, Надежда Кубарева, Наталья Сивенкова, Маргарита Бельченко и Наталья Виноградова (в центре) — учителя Гомельской средней школы №10. Просто кроме обучения детишек они увлекаются еще и танцами. И надо отметить — достаточно успешно. На районном смотре-конкурсе школа, которую представлял этот коллектив, стала победительницей, а цыганский ансамбль танца признан лучшим.

Фото Сергея ХОЛОДИЛИНА, БелТА.

ШАХМАТЫ

Малыми силами

В.Рябцев

Белые: Крс7, Ла4, пп. b3, c3(4).

Черные: Крb5, п. c6(2).

Мат в 3 хода.

К задачам-миниатюрам относятся задачи с числом фигур не более семи. Несмотря на ограниченность материала, решение их может быть очень содержательным. Одну из таких задач, которая была отмечена призом на конкурсе, мы предлагаем вниманию наших читателей. Попробуйте найти ее решение. Свои ответы присылайте в редакцию. Наш адрес: 220030, Минск, ул.Энгельса, 34а, редакция "Народной воли", "Шахматы".

Из коллекции миниатюр

Следующая партия сыграна на международном турнире в Аргентине. В известной теоретической позиции гроссмейстер В.Ткачев применил дебютную новинку, которая принесла быстрый успех.

У.Спангенберг — В.Ткачев
Дебют четырех коней

1. e4 e5 2. Кc3 Кf6 3. Кf3 Кc6 4. Сb5 Кd4 5. Сc4 Сc5 6. К:e5. Эта позиция хорошо известна и встречалась даже в партиях Алехина. Обычно черные здесь отвечали: 6. ... Фe7 с обоюдоострой игрой. Но, как выяснилось, Ткачев заготовил для соперника дебютный сюрприз: 6. ... d5!? 7. К:d5? Эффект новинки сработал — белые сразу допускают ошибку. Правильно было: 7. ed.

7. ... К:d5 8. Фh5. Оказывается, на 8. С:d5 последует 8. ... Фg5, и позиция белых рушится. 8. ... g6 9. К:g6. Ничего другого не видно. 9. ... К:c2+ 10. Крf1. (Нельзя 10. Крd1 ввиду 10. ... Сg4+! 11. Ф:g4 Кde3+ 12. fe Кe3+ с выигрышем ферзя, плохо и 10. Крe2 Фf6 11. К:h8 Кf4+ или 11. Ф:d5 Ф:f2+ 12. Крd1 Кe3+ 13. de Сg4+) 10. ... Фf6 11. f3 hg 12. Ф:d5 Лh5.

Белые сдались.

Турнир ветеранов

В Минске состоялся молниеносный шахматный турнир ветеранов, который был посвящен памяти известного журналиста кандидата в мастера Ю.Н.Новикова. В соревнованиях приняли участие 18 шахматистов. Победителем стал мастер спорта Абрам Ройзман, набравший 16 очков из 17 возможных. На 3 очка отстал кандидат в мастера Валерий Комиссаров, занявший второе место.

ШАШКИ

Им дамки только снятся

Именно так хочется сказать в адрес черных простых в четырех нижеприведенных концовках-миниатюрах, автором которых является кандидат в мастера спорта по шашечной композиции Валентин Степанов из хакасского города Абазы.

I. **Белые:** простые a1, e3, e5, f4, g3(5).
Черные: простые b2, c3, e7, g7, h2(5).

II. **Белые:** простые c5, e3, e5, f4, g3(5).
Черные: простые a5, c3, c7, g7, h2(5).

III. **Белые:** простые a5, c7, d6, e3, f4, g3(6).
Черные: простые a7, b8, c3, e5, f6, h2(6).

IV. **Белые:** простые b4, b6, f4, f6, g5, g7(6).
Черные: простые a7, d2, d4, d6, e3, h4(6).

Как видно из первоначальной расстановки, в каждой позиции, как минимум, одна черная простая находится на преддамочном поле. Еще один ход — и она уже в дамках. Но... Везде очередь первого хода за белыми. Они в каждой позиции проводят комбинации, причем на различные практические темы. После чего черные, так и не попав в дамки, должны терпеть поражение.

Свои решения следует присылать по адресу: 220030, Минск, ул.Энгельса, 34а, редакция "Народной воли", "Шашки".

На заметку практику

Н.Кукуев — В.Лисенко (I чемпионат СССР, август 1924 г.)

1. c3-b4 b6-a5 2. b4-c5 d6:b4 3. a3:c5 f6-g5 4. b2-c3 g5-h4 5. a1-b2 (Разыгран классический вариант дебюта "Кол") 5. ... g7-f6 6. c3-d4 c7-b6 7. b2-a3 d8-c7 (Нельзя 7. ... a5-b4 из-за 8. e3-f4 и 9. f4-g5) 8. g3-f4 a5-b4 9. c5-d6! c7:g3 10. a3:c5 f6-g5 11. h2-f4 e7-d6? (Проигрывает. Необходимо было играть 11. ... h8-g7 и 12. ... g7-f6 с равенством) 12. c5:e7 f8:d6 13. f2-g3! h4:f2 14. e1:g3 g5-h4 (Печальная необходимость) 15. c1-b2! h4:f2 16. f4-e5 d6:f4 17. e3:g5 h6:f4 18. g1:g5 с неизбежным прорывом в дамки. Через три хода черные сдались.

Впервые эта партия была опубликована в журнале "64" (1925 г.). С тех пор проведенная белыми комбинационная идея прочно вошла в шашечную литературу под названием "штучка Кукуева".

Однако справедливости ради следует отметить, что еще в 4-м Всероссийском турнире (июнь 1901 г.) аналогичная комбинация встретилась в партии **А.Шошин — В.Васильев**.

1. c3-d4 d6-c5 2. b2-c3 c7-d6 3. a1-b2 d6-e5 (Разыгран дебют "Обратный перекресток") 4. g3-h4 (Интересно, если бы сейчас черная простая "e7" находилась на поле "c7", то возможна была бы следующая комбинация: 4. ... c5-b4! 5. a3:c5 e5-f4 6. e3:e7 f8:b4 7. c3:a5 h6-g5 8. h4:f6 g7:a1 с прорывом в дамки) 4. ... e5-f4 5. e3:g5 h6:f4 6. f2-e3 g7-h6 7. e3:g5 h6:f4 8. a3-b4! c5:a3 9. d4-c5 b6:d4 10. c3:g3 h8-g7 11. b2-c3 e7-d6 12. g3-f4 g7-h6 13. d2-e3 f8-e7 14. e1-d2 f6-g5? (Ошибочный ход, ведущий к поражению. Но и без этого позиция черных неприятная) 15. h4:f6 e7:g5 16. h2-g3! g5-h4 (Лучшего у черных нет) 17. c3-d4 h4-f2 18. f4-e5 d6:f4 19. e3:g5 h6:f4 20. g1:g5, и вновь прорыв белых в дамки неизбежен, и потому черные через семь ходов сдались.

Но не всегда этот интересный комбинационный прием приводит к успеху. В некоторых случаях у черных возникает не менее оригинальный контрприем.

Белые: простые a3, c1, d2, d4, e3, f4, g1, g3(8).

Черные: простые a5, a7, b8, d6, f8, g5, g7, h6(8).

После 1. ... g5-h4 белые быстро ответили 2. c1-b2? h4:f2 3. f4-e5 d6:f4 4. e3:g5 h6:f4 5. g1:g5. Последовало далее 5. ... g7-h6! 6. g5-f6 (Вынужденно) 6. ... f8-e7 7. f6:d8 b8-c7 8. d8:b6 a7:c1, и белые сдались.

Борис АГАШИН,
мастер спорта.

Дзень у гісторыі

25 верасня

У 1792 г. нарадзіўся Іван Іванавіч Лажэчнікаў, рускі пісьменнік. Сучаснікі называлі яго "рускім Вальтэрам Скотам", а ў сённяшняй Беларусі ён лічыцца першым рускім раманістам. Самыя вядомыя з яго раманаў — "Ледзяны дом" і "Апошні Новік". (Мала хто ведае, што ў сярэдзіне 1850-х гадоў стацкі саветнік І.І.Лажэчнікаў быў віцэ-губернатарам Віцебскай губерні.)

У 1872 г. адкрылася Полацкая настаўніцкая семінарыя — сярэдняя спецыяльная навучальная ўстанова, якая рыхтавала настаўнікаў для начальных народных вучылішчаў. У ёй акрамя звыклых нам зараз прадметаў выкладаліся асновы рускай і царкоўна-славянскай моў, асновы геаметрыі і каморніцтва, чыстапісанне і Закон Божы.

У 1897 г. нарадзіўся Уільям Фолкнер, амерыканскі пісьменнік, лаўрэат Нобелеўскай прэміі, пясняр амерыканскага Поўдня. Ён нарадзіўся і пражыў амаль бязвыезна на "лапіку зямлі велічынёй з паштовую марку" — у маленькім амерыканскім гарадку Оксфардзе, тут пісаў свае гістарычныя раманы-сагі "Сарторыс", "Шум і лютасць", "Дзікія пальмы"... Памёр, зваліўшыся з каня, ва ўзросце 65 гадоў.

У 1920 г. нарадзіўся Сяргей Бандарчук, рускі акцёр і рэжысёр, які стварыў шмат вобразаў мужных, поўных унутранай сілы і душэўнай прыгажосці людзей: украінец Тарас Шаўчэнка, маўр Атэла, рускі граф П'ер Бязухаў і іншыя.

У 1921 г. у Вільні пачалася І Усебеларуская канферэнцыя, у якой удзельнічалі прадстаўнікі беларускіх партый і арганізацый з Заходняй Беларусі, Літвы, Латвіі, Польшчы, Славакіі, Чэхіі і Германіі. На канферэнцыі была выпрацавана рэзалюцыя аб незалежнай і непадзельнай Беларусі "як дзяржаве працоўнага народа" ў цэнтры Еўропы.

У 1940 г. было створана Беластоцкае аддзяленне Саюза пісьменнікаў Беларусі на чале з Піліпам Пестраком, у якога якраз у 1940 г. выйшаў першы зборнік вершаў "На варце".

У 1964 г. Фронт нацыянальнага вызвалення Мазамбіка пачаў узброеную барацьбу супраць партугальскіх каланізатараў за сваю незалежнасць. Сам Мазамбік знаходзіцца ажно ў Паўднёва-Усходняй Афрыцы, а лічыўся "заморскай правінцыяй" Партугаліі. З XVI ст. партугальскія гандляры рабамі вывозілі чарнаскурых жыхароў на продаж у Бразілію (амаль да XX ст.). Знялюбела гарачым афрыканскім хлопцам усё гэта — вось і загукалі: "Стрэльбы, хлопчыкі, бяры!"

У 1971 г. адкрыўся мемарыяльны комплекс Брэсцкая крэпасць-герой. Ён аб'ядноўвае галоўны манумент "Мужнасць", плошчу Цырыманіялаў, трыбуну, штык-абеліск і закансерваваныя руіны.

У 1989 г. у Жэневе пачаўся 12-ты раунд савецка-амерыканскіх перамоў аб ядзерным і касмічным узбраенні. Чалавецтва замерла ў чаканні: ці "свецяць" яму "зоркавыя войны"?..

Зміцер ВІШНЁЎ.

Конкурс

"Міс Міншчына" жыве ў Слуцку

Абласны тур конкурсу "Міс Міншчына" адбыўся ў Барысаве 21 верасня. У ім прынялі ўдзел 15 дзяўчат — пераможцаў гарадскіх конкурсаў. Задача перад кампетэнтным журы пад старшынствам народнага артыста Беларусі Віктара Вуячыча стаяла вельмі няпростая: ацаніць эрудыцыю і камунікабельнасць канкурсантак, іх уменне весці гутарку, здольнасць выглядаць натуральна і непаўторна ў нацыянальным і маладзёжным касцюмах.

Карону каралевы Міншчыны заваявала семнаццацігадовая Юля Самасадава са Слуцка. Віцэ-міс стала Таццяна Кондраль — вучаніца 11-га класа сярэдняй школы нумар 1 з Мар'інай Горкі. "Міс-чароўнасцю" была названа Надзя Антошкіна — навучэнка політэхнічнага ліцэя горада Барысава. А спецыяльны прыз у намінацыі за лепшы нацыянальны касцюм атрымала Наталля Радзівіновіч, медсястра дзіцячага сада нумар 13 горада Слуцка. Усім дзяўчатам былі ўручаны дыпломы і прызы.

Аднак для пераможцаў усе выпрабаванні ячшэ наперадзе. Іх чакае вучоба ў нацыянальнай школе прыгажосці і ўдзел у конкурсе "Міс Беларусь".

Аксана АСПІШЧАВА,
БелТА.

Спорт

Гандбалісты на Кіпры пабывалі

Паспяхова правялі матчы папярэдняга этапа еўрапейскага розыгрышу Кубка кубкаў гандбалісты мінскага клуба "Аркатрон". Маладыя выхаванцы вядомага ў мінулым ігрaка сталічнага СКА Мікалая Жука лёгка справіліся з аматарскай камандай "Лача" (Кіпр). У гасцях нашы перамаглі 29:16, а 21 верасня дома дабіліся яшчэ больш унушальнай перавагі ў ліку — 39:19.

Кантынентальны кубак: "Цівалі" барацьбу не працягне

Перамогшы ў двух матчах і адзін завяршыўшы ўнічыю, хакеісты мінскага "Цівалі" ўсё ж выбылі з барацьбы за Кантынентальны кубак. У Рызе нашы спачатку разгромілі літоўскую "Энергію" (Электрэнай) — 11:2, а затым перайгралі эстонскі "Кеэмік" (Кохтла-Ярве) з лікам 4:2. Лёс адзінай пуцёўкі ў чвэрцьфінал вырашыўся ў паядынку з рыжскім клубам "Юніёрс-Эсаміка". Настойлівы матч прынёс гаспадарам жаданую нічыю — 1:1.

ТЕЛЕПРОГРАММА

Четверг, 25 сентября

Белорусское телевидение

16.05 "Я рисую".
16.20 ТВ — школе. История Беларуси. 11-й класс. Культура Беларуси в конце XVIII — первой половине XIX столетий.
17.00 Музыкальный антракт.
17.10 Уроки Н.Новожиловой.
17.45 Экономикст.
17.55 "Музыкальная обойма".
18.00 Новости.
18.15 "Черный замок Ольшанский". Худ. фильм ("Беларусьфильм"). 1-я серия.
19.20 Тема дня.
19.40 Сделано в Беларуси. Открытое акционерное общество "Гомельская промышленно-торговая фирма "8 Марта".
19.55 "АРТ-клуб". Актерско-режиссерский курс под руководством доцента Белорусской академии искусств Бориса Второва.
20.25 Музыкальный антракт.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.50 Телебарометр. Прогноз погоды.
22.05 В.Хохряков и Р.Нифонтова в худ. фильме "Ошибка Оноре де Бальзака".
23.45 Крок. Программа для молодежи.
0.25 Новости.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.10 Новости.
8.15 "Девушка по имени Судьба". Сериал.
9.00 "Чтобы помнили..." Николай Волков. Ведущий — Л.Филатов.
9.45 Клуб путешественников.
10.30 Домашняя библиотека.
10.35 Смак.
14.20 "Драконы подземелий". Мультсериал.
14.40 "Парад-алле!" Цирковой фестиваль в Анапе.
15.10 Лего-го!.
15.40 "Гарри — снежный человек". Комедийный сериал.
16.05 ...До шестнадцати и старше.
16.30 Вокруг света.
17.20 "Девушка по имени Судьба". Сериал.
18.05 Погода.
18.10 Час пик.
18.35 Джентльмен-шоу.
19.05 Моя семья: сплетни.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.40 Программа передач.
20.45 Побег из джунглей в приключенческом фильме "Забыть Рангун".
22.40 Магия: мир сверхъестественного.
23.20 "По улицам ходила..." Документальный фильм.
23.45 Программа передач.

Канал "Россия"

7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.20, 23.10 Дежурная часть.
7.35 "Ветер в спину". Телесериал (Канада).
8.20, 19.35 Национальный интерес.
8.50, 9.50, 0.10 Товары-почтой.
9.00 "Санта-Барбара". Сериал.
13.20 Деловой автограф.
13.30 "Геркулес возвращается". Худ. фильм (Австралия).
14.55 Мультфильм.
15.10 Графоман.
15.20 Лучше не бывает.
15.30 Ваше сословие.
16.20 Православный календарь.
16.25 "Санта-Барбара". Сериал.
17.20 Лукоморье.
17.40 История одного события.
17.55 "Ветер в спину". Телесериал (Канада).
20.10 "Ночь нежна". Телесериал (США). 5-я серия.
21.15 Сам себе режиссер.
21.50 Наш Пушкин.
22.20 Добрый вечер.
23.25 Вовремя.
23.30 Кафе "Обломов".

Санкт-Петербург

15.30, 18.30, 21.30 Информ ТВ.
15.40, 20.30 Телеслужба безопасности.
15.55 "Убойный отдел-2". Сериал (США). 4-я серия.
16.50 Маленькие звездочки-97.
17.25 Телемагазин.
18.45 Спорт.
18.55 Большой фестиваль.
19.10 "Убойный отдел-2". Сериал (США). 4-я серия.
20.00 Телестанция "Моя Россия".
20.45 Поэзия Марины Цветаевой.
20.50 Сокровища Петербурга. "Сквозь пыль времен".
21.00 Театральная программа "Апарт". Ленком в Петербурге.
21.40 Информ ТВ. Пролог.
21.50 Спорт.
22.00 "Черный кот". Художественно-публицистическая программа.
22.30 Телекомпакт. Музыкальное шоу.

НТВ

5.00, 9.00 Сегодня утром.
8.05 Мужской сериал. "Пока не наступило утро" (Италия).
9.15 Дог-шоу. Я и моя собака.
9.50 Новости кино.
10.00 Женский сериал. "Танец на площадке" (США). Часть 2-я.
11.00, 13.00, 15.00 Сегодня днем.
11.20 Старый телевизор.
13.20, 15.20 Финансы и бизнес.
13.30 Мир кино. Комедия "Невинные обманы" (США).
15.30 Программа для детей "Улица Сезам".
16.00 Док. сериал. "XX век в войнах" (США). Фильм 26-й Заключительный.
16.55 Криминал.
17.00 Впрок.
17.15 "Дистанция"+"Щелчок".
18.00, 21.00 Сегодня вечером.
18.40 Герой дня.
19.00 Мир кино. Сильвестр Сталлоне в боевике Андрея Кончаловского "Танго и Кэш" (США).
21.45 Час сериала. "Доктор Куин, женщина-врач". Часть 4-я. 1-я серия (США).
22.35 Сегодначко.
23.00 Сегодня в полночь.
23.15 В печать.
23.25 Кино не для всех. Философская драма Кшиштофа Занусси "Жизнь за жизнь. Максимилиан Кольбе" (Польша — Германия).

ТВ-6 Москва

14.00 История государства Российского "Верой и правдой", 1-я серия.
15.25, 17.00 Телемагазин "Спасибо за покупку!"
15.45, 22.10 "6 дней ТВ-6 в г.Сургуте". Дневник фестиваля.
16.05 Сериал для подростков "Флиппер".
16.35, 23.30 Диск-канал.
17.10 Аптека.
17.20, 23.15 Дорожный патруль.
17.35 Кинескоп.
18.35, 0.15 Знак качества.
18.55, 20.00, 23.00 Шесть новостей.
19.05 Ток-шоу "Сделай шаг".
20.15. В.Приемыхов и С.Шакуров в фильме "Псы II" (Польша).
22.30 Те Кто.

8-й канал

18.00 Для детей "Пострелята".
18.30 Программа Кеннета Копланда.
19.00 Худ. фильм "Крик города".
20.30 Мульт-планета.
20.45 Сериал "Горец-4".
21.45 Музыкальный конвейер.
22.30 Трейси Голд в мелодраме "Взгляд в ее прошлое".

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 229-28-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 229-29-04.

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя адказнасці не нясе. Рэгістрацыйнае пасведчанне №246. Нумар газеты надрукаваны з дыяпазітываў у ЗАТ "Летувас рытас". Адрас: г. Вільнюс, пр-т Гедыміна, 12а. Падпісаны ў друк у 21.00. Фармат А-2. Тыраж: першы завод —50 200 экз. Заказ №2171